

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

**INFORMACJA DOTYCZĄCA WYKONANIA W 2019 ROKU
WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2018-2025 ORAZ WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH NA LATA 2018-2025**

INFORMACJA

SEJMIK WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

OPOLE, luty 2020

Spis treści

1. REALIZACJA WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2018-2025 W ROKU 2019	3
1.1. WPROWADZENIE I UWARUNKOWANIA.....	3
1.1.1. <i>Kwestie finansowe</i>	3
1.1.2. <i>Uwarunkowania</i>	3
1.2 REALIZACJA DZIAŁAŃ	12
1.2.1 <i>Wstęp</i>	12
1.2.2 <i>Przedsięwzięcia edukacyjne i szkoleniowe dotyczące problematyki HIV/AIDS</i>	14
1.2.3 <i>Przedsięwzięcia edukacyjne i szkoleniowe dotyczące problematyki narkotykowej</i>	15
1.2.4 <i>Badania i analizy dotyczące problematyki narkotykowej</i>	17
1.3 PODSUMOWANIE	18
2. REALIZACJA WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA LATA 2018-2025 W 2019 R.	19
2.1 WPROWADZENIE I UWARUNKOWANIA	19
2.1.1 <i>Kwestie finansowe</i>	19
2.1.2 <i>Uwarunkowania</i>	21
2.2 DZIAŁANIA.....	26
2.2.1 <i>Wstęp</i>	26
2.2.2 <i>Wsparcie leczenia odwykowego - dotacje w 2019 r.</i>	27
2.2.3 <i>Przedsięwzięcia związane z profilaktyką używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież w 2019 r.</i>	29
2.2.4 <i>Szkolenia i spotkania robocze dotyczące problematyki alkoholowej i zdrowia psychicznego</i>	31
2.2.5 <i>Profilaktyczne przedsięwzięcia informacyjno-edukacyjne w przestrzeni publicznej</i>	32
2.2.6 <i>Wzmacnianie kapitału społecznego organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze uzależnień</i>	33
2.4 PODSUMOWANIE	33

1. Realizacja Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2025 w roku 2019

1.1. Wprowadzenie i uwarunkowania

1.1.1. Kwestie finansowe

Pod względem merytorycznym realizacja zadań w obszarze problematyki narkotykowej wynika z zapisów „*Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2025*” [dalej : „Program PPN” lub „Program”] stanowiącego załącznik nr 3 do „*Wojewódzkiej Strategii w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025*” przyjętej Uchwałą Nr XIII/138/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 26 stycznia 2016 r. z późn.zm.

Całość wydatków na realizację w/w programu w 2019 r. była finansowana z opłat za wydawanie zezwoleń na hurtowy obrót w kraju napojami alkoholowymi do 18% zawartości alkoholu. Opłaty te będą stanowiły główne źródło finansowania Programu PPN także w kolejnych latach. Od 2018 r. wpływy budżetu województwa opolskiego z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych są mniejsze od dochodów prognozowanych do uzyskania – w 2018 r. były mniejsze o **102.100 zł**, a w 2019 r. o **31.550 zł**.

1.1.2. Uwarunkowania

Dla skutecznej realizacji przedsięwzięć w obszarze problematyki narkotykowej i we wszystkich podobnych obszarach niezbędne jest posiadanie informacji i wiedzy pochodzących z badań.

Planowana do realizacji w 2019 r. kolejna edycja „Projektu badawczego Europejskie programy badań ankietowych w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków (ESPAD). Badania w województwie opolskim – 2019” nie została zrealizowana ze względu na strajk nauczycieli. Sytuacja związana ze strajkiem mogła spowodować utrudnioną dostępność do wylosowanych do badania szkół i klas, ponadto bardzo prawdopodobną zmniejszoną frekwencję uczniów, co prowadziło do uzyskania zafałszowanych wyników badania. Możliwe było także wystąpienie zaburzenia uzyskanych rezultatów badania wynikające ze specyficznej sytuacji badanych uczniów podczas strajku nauczycieli, np. posiadanie większej ilości wolnego czasu. Badania ESPAD realizowane są w Europie i w Polsce, co

cztery lata. Tak więc następna okazja do ich standardowej realizacji będzie w 2023 r. i w tej sytuacji przerwa między badaniami młodzieży wynosiłaby sporo, bo osiem lat.

W związku z powyższym przystąpiono w 2019 r. do opracowania projektu i przygotowania realizacji całkowicie nowych jakościowych badań zachowań problemowych młodzieży. Projekt ten dotyczy badań młodzieży województwa opolskiego w wieku 15/16 i 17/18 lat, tzn. w takich samych kohortach wiekowych jak w badaniach ESPAD. Nowe badania obejmują różne zachowania problemowe, w tym dotyczące alkoholu, narkotyków i tytoniu, a ich realizatorami jest zespół socjologów z Uniwersytetu Opolskiego. Zakończenie projektu badawczego nastąpi jesienią 2020 r.

Wśród młodych ludzi dominuje używanie marihuany lub haszyszu, które wyraźnie zwiększyło się w okresie objętym badaniami ESPAD, tj. od 1995 r.¹ Jak wynika z przeprowadzonych analiz materiałów z badań ESPAD² istnieją korelacje pomiędzy używaniem wyrobów tytoniowych, a używaniem przetworów konopi w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem. Tak więc z profilaktycznego punktu widzenia nie można lekceważyć palenia tytoniu przez młodzież jako „mniej niebezpiecznego zachowania”.

Ponadto „Wyniki badań wskazują, iż uczniowie którzy przekraczali próg nietrzeźwości w ostatnim roku przed badaniem, używali zdecydowanie częściej przetworów konopi (marihuany), w porównaniu z osobami, które się nie upiły”³. W praktyce mamy często do czynienia z sytuacją, w której ci sami młodzi ludzie są użytkownikami różnych substancji psychoaktywnych - nikotyny, alkoholu, „klasycznych” narkotyków, czy nowych syntetycznych substancji psychoaktywnych (popularnie zwanych dopalaczami).

W przypadku używania tzw. „dopalaczy” - „Wyniki badań w populacji generalnej oraz wśród młodzieży wskazują na zmniejszanie się rozpowszechnienia

¹Wyniki badań Sierosławski Janusz, *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w województwie opolskim w 2011 r. Europejski program badań ankietowych w szkołach ESPAD*, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2011 r., badanie sfinansowane przez Samorząd Województwa Opolskiego; wyniki badań Sierosławski Janusz, *Europejski program badań ankietowych w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków (ESPAD). Badania w województwie opolskim 2015. ESPAD*, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, badanie finansowane przez Samorząd Województwa Opolskiego – w tekście jako badania ESPAD.

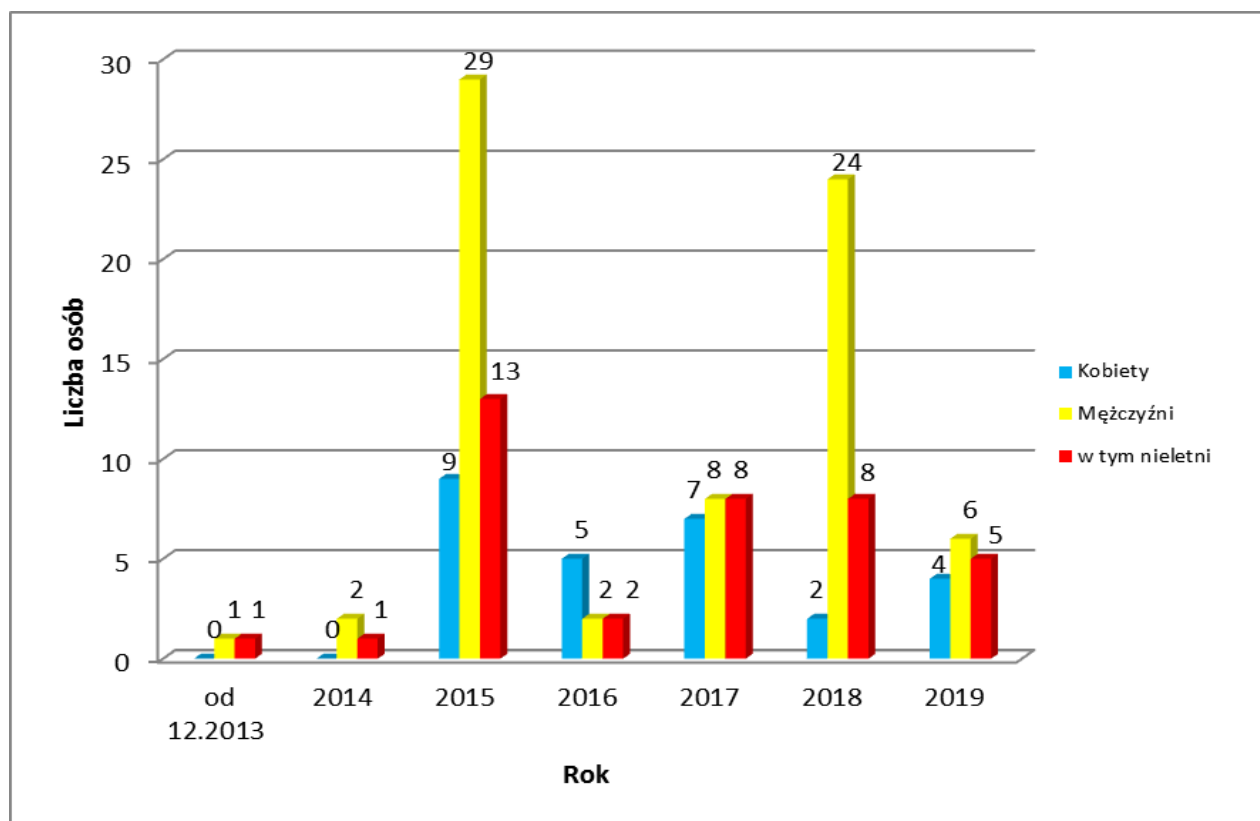
²Raport Młodzież – substancje psychoaktywne – zdrowie psychiczne. Poglębione analizy z badań ESPAD zrealizowanych w 2015 r. w województwie opolskim, M.Wanke, D. Zawora, M. Łabudziński, 2016.

³Patrz przypis 2, s.35-36.

używania »dopalaczy«, jednak liczba zatruc nadal pozostaje na wysokim poziomie. Może to wskazywać na wzrost szkodliwości »dopalaczy«, jak również na bardziej ryzykowne wzory ich przyjmowania. Ponadto pojawienie się nowych fentanyli może spowodować wzrost zatruc⁴.

Kwestii nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy) w województwie opolskim dotyczy poniższy wykres - ilustruje on liczbę zatruc. W badaniach ESPAD widoczny był spadek poziomu używania dopalaczy przez młodzież w 2015 r. w stosunku do roku 2011. Dane z wykresu pokazują także radykalny spadek zatruc w 2016 r. Trzeba jednak pamiętać - no co wskazują wzrosty zatruc w roku 2015 i 2018 - że może dochodzić w tym obszarze do dynamicznych i trudno przewidywalnych sytuacji.

Wykres 1. Zatrucia/podejrzenia zatruc dopalaczami w województwie opolskim w latach 2013-2019.

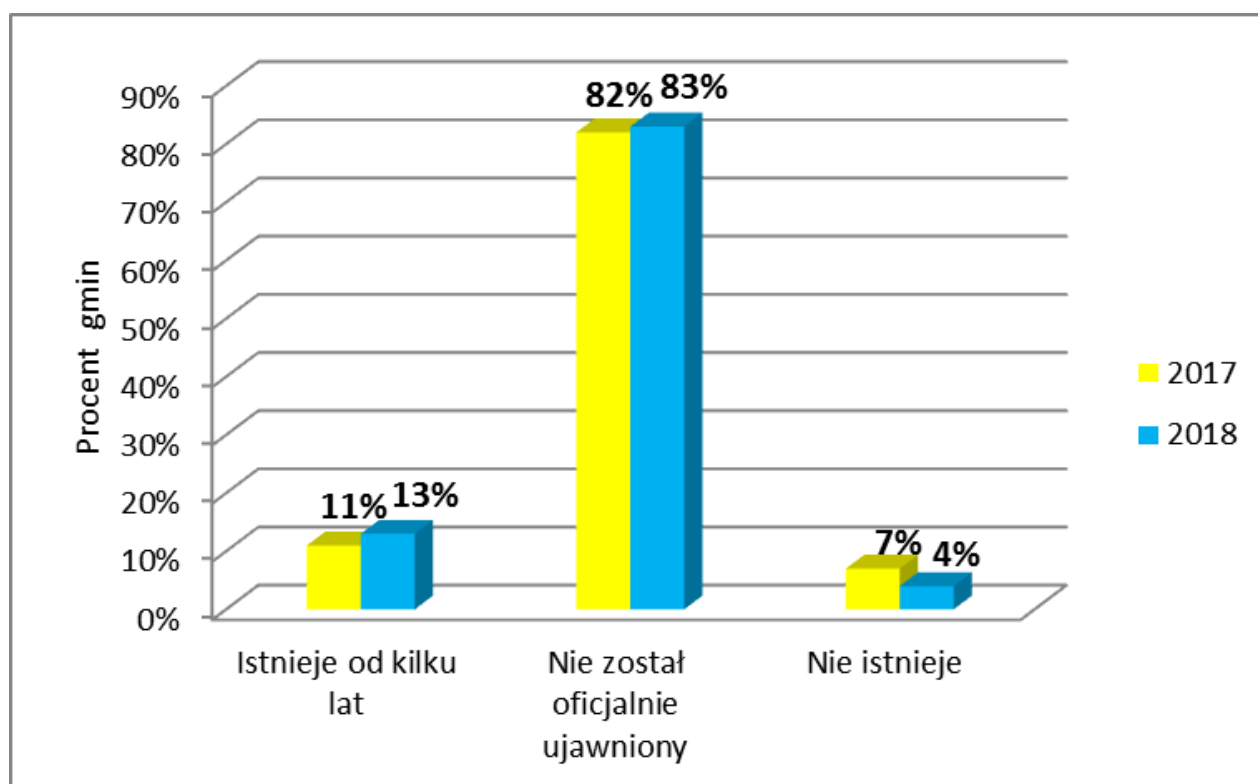
Źródło: dane przesłane przez Oddział Epidemiologii WSSE w Opolu pismem nr OPZ.966.22.2017 z dnia 26.06.2017 r., pismem nr SZ.9011.4.2019.KC z dnia 29.01.2019 r. oraz pismem nr SZ.9011.5.2020.KC z dnia 6.02.2020 r.

W praktyce ważne jest połączenie profilaktyki oraz badań i monitoringu zjawisk, bowiem od kilku/kilkunastu lat dynamicznie zmienia się rynek środków

⁴Artur Malczewski „Nowe substancje psychoaktywne – coraz groźniejsze”, w: Serwis Informacyjny. Uzależnienia, Nr 4 (80) 2017, s.44.

psychoaktywnych, szczególnie w obszarze nowych środków psychoaktywnych (dopalaczy). Istotne jest z jednej strony obserwowanie aktywności samorządów w zakresie profilaktyki, a z drugiej aktywności młodych ludzi dotyczącej używania nikotyny, alkoholu, narkotyków i nowych środków psychoaktywnych. Na problemy związane z instytucjonalną wiedzą dotyczącą rynku narkotykowego wskazuje poniższy wykres.

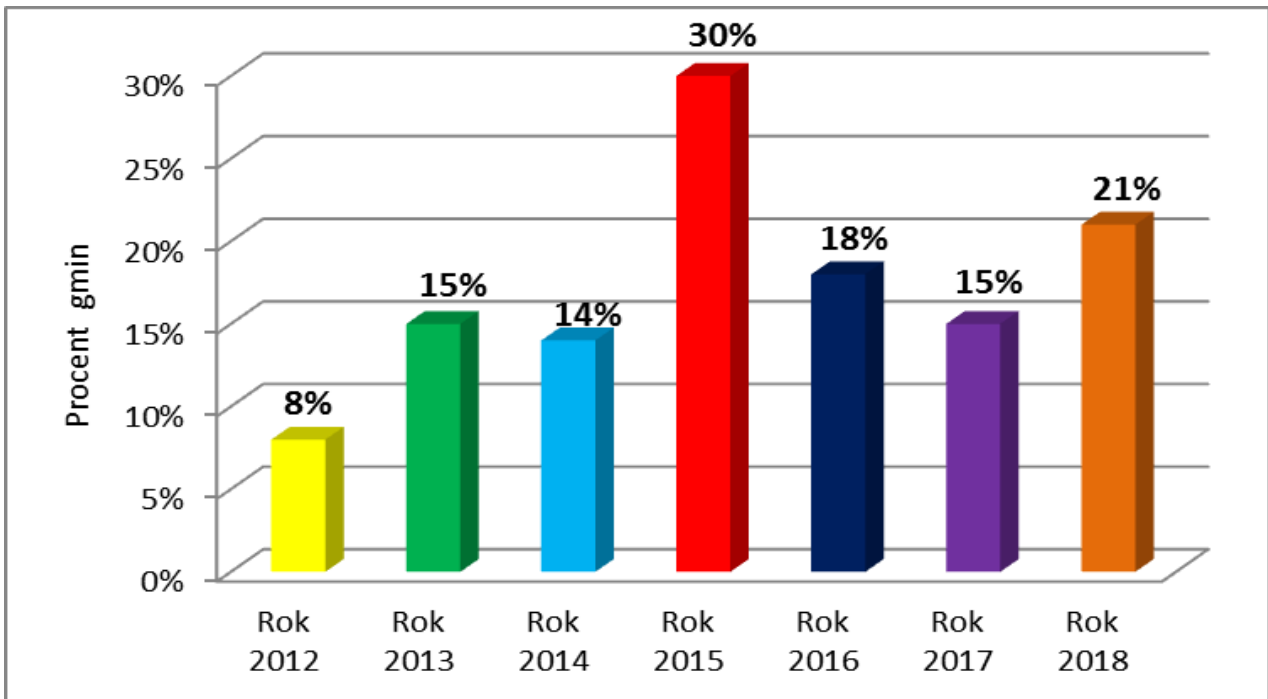
Wykres 2. % rozkład odpowiedzi na pytanie : Jak przedstawia się problem nowych substancji psychoaktywnych na terenie Państwa gminy? w 2017 i 2018 r.

Źródło: Raport z realizacji oraz planowania działań profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, alkoholu oraz uzależnień behawioralnych w gminach województwa opolskiego w 2017 i 2018 r., opr. M. Wanke, D. Zawora, Opole 2018 i 2019 r.

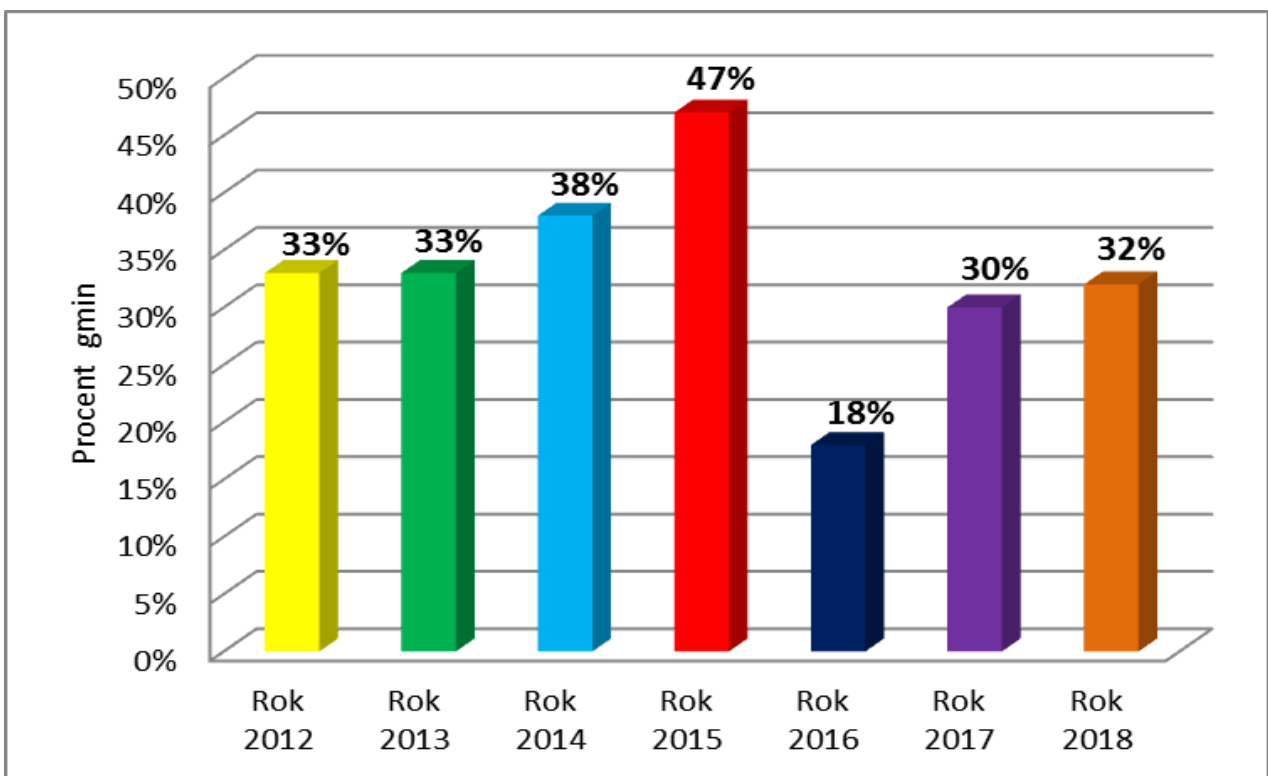
Aktywność gmin w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych jest jednym z kluczowych elementów istniejącego systemu, zarówno w skali gmin, powiatów, jak i regionów, a sumarycznie także w skali całej Polski. Niektóre elementy tej aktywności w województwie opolskim ilustrują trzy poniższe wykresy.

Wykres 3. % gmin, które finansują (dofinansowują) działania polegające na analizie i/lub oszacowaniu problemu rozpowszechnienia uzależnień w latach 2012 - 2018.

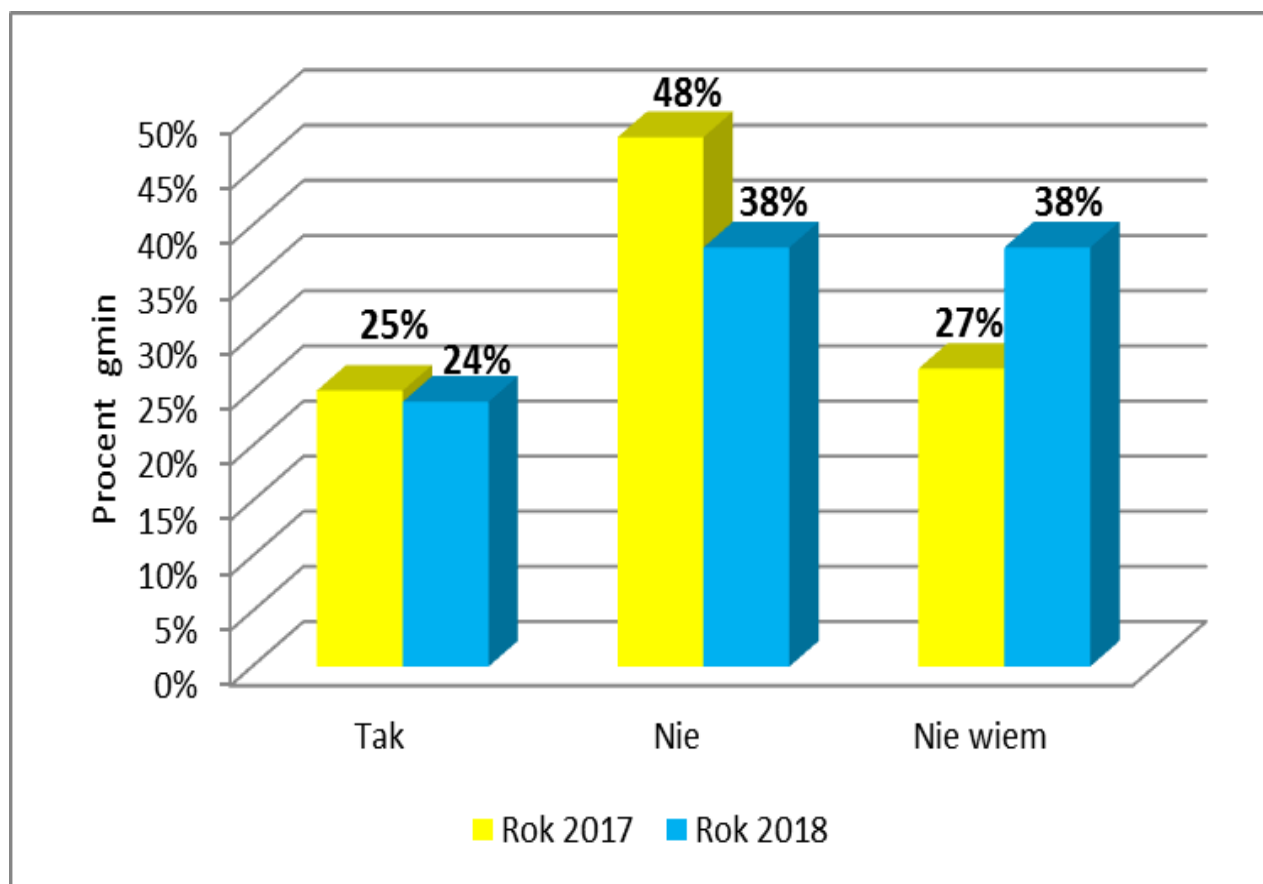
Zródło: Raport z realizacji oraz planowania działań profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, alkoholu oraz uzależnień behawioralnych w gminach województwa opolskiego w 2017 i 2018 r., opr. M. Wanke, D. Zawora, Opole 2018 i 2019 r.

Wykres 4. % gmin województwa opolskiego realizujących rekomendowane programy profilaktyczne w latach 2012-2018.

Zródło: Raport z realizacji oraz planowania działań profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, alkoholu oraz uzależnień behawioralnych w gminach województwa opolskiego w 2017 i 2018 r., opr. M. Wanke, D. Zawora, Opole 2018 i 2019 r.

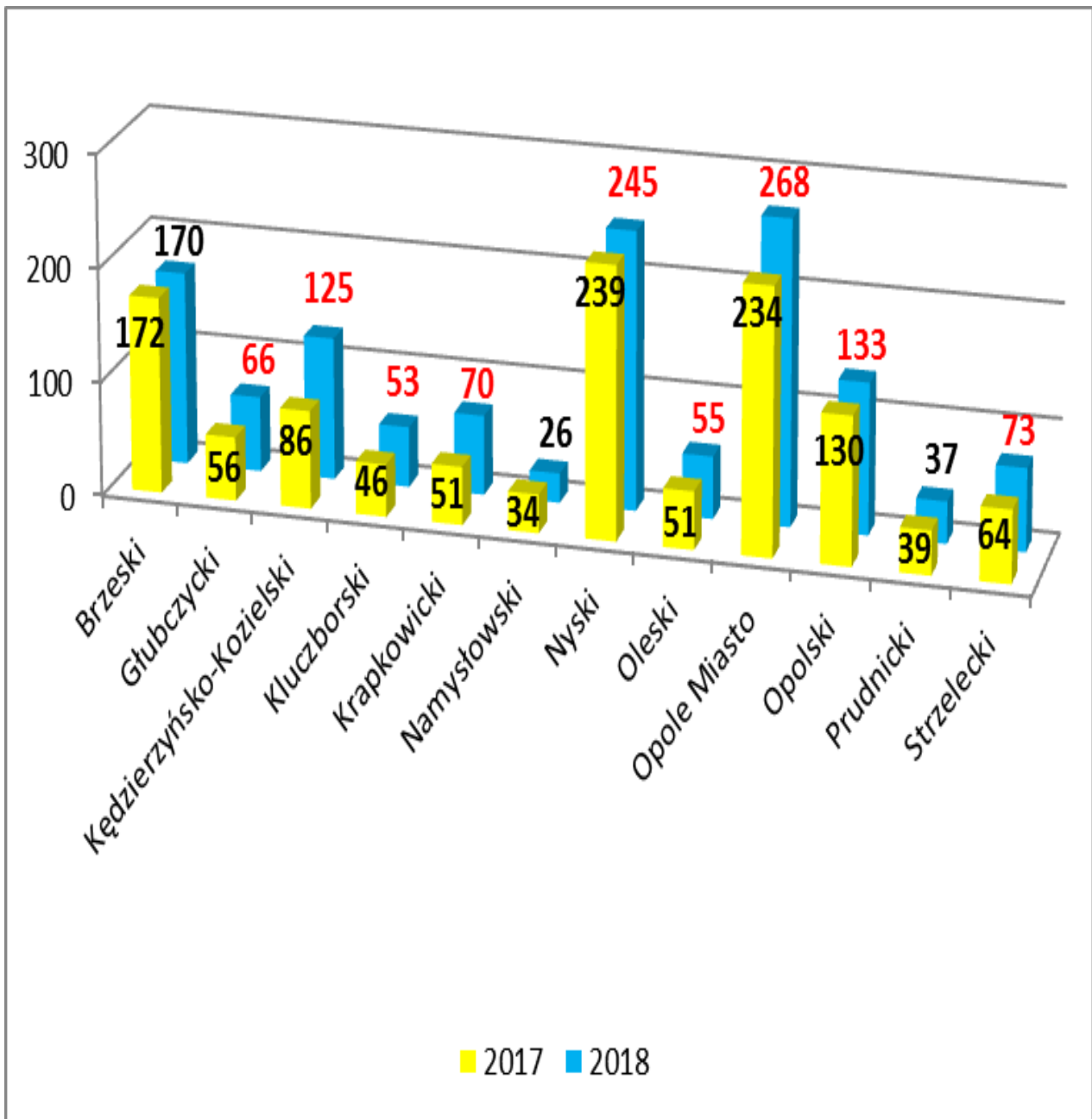
Wykres 5. % gmin posiadających wiedzę na temat dostępności osób kompetentnych w realizacji rekomendowanych programów profilaktycznych w 2017 i 2018 r.

Źródło: Raport z realizacji oraz planowania działań profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, alkoholu oraz uzależnień behawioralnych w gminach województwa opolskiego w 2017 i 2018 r., opr. M. Wanke, D. Zawora, Opole 2018 i 2019 r.

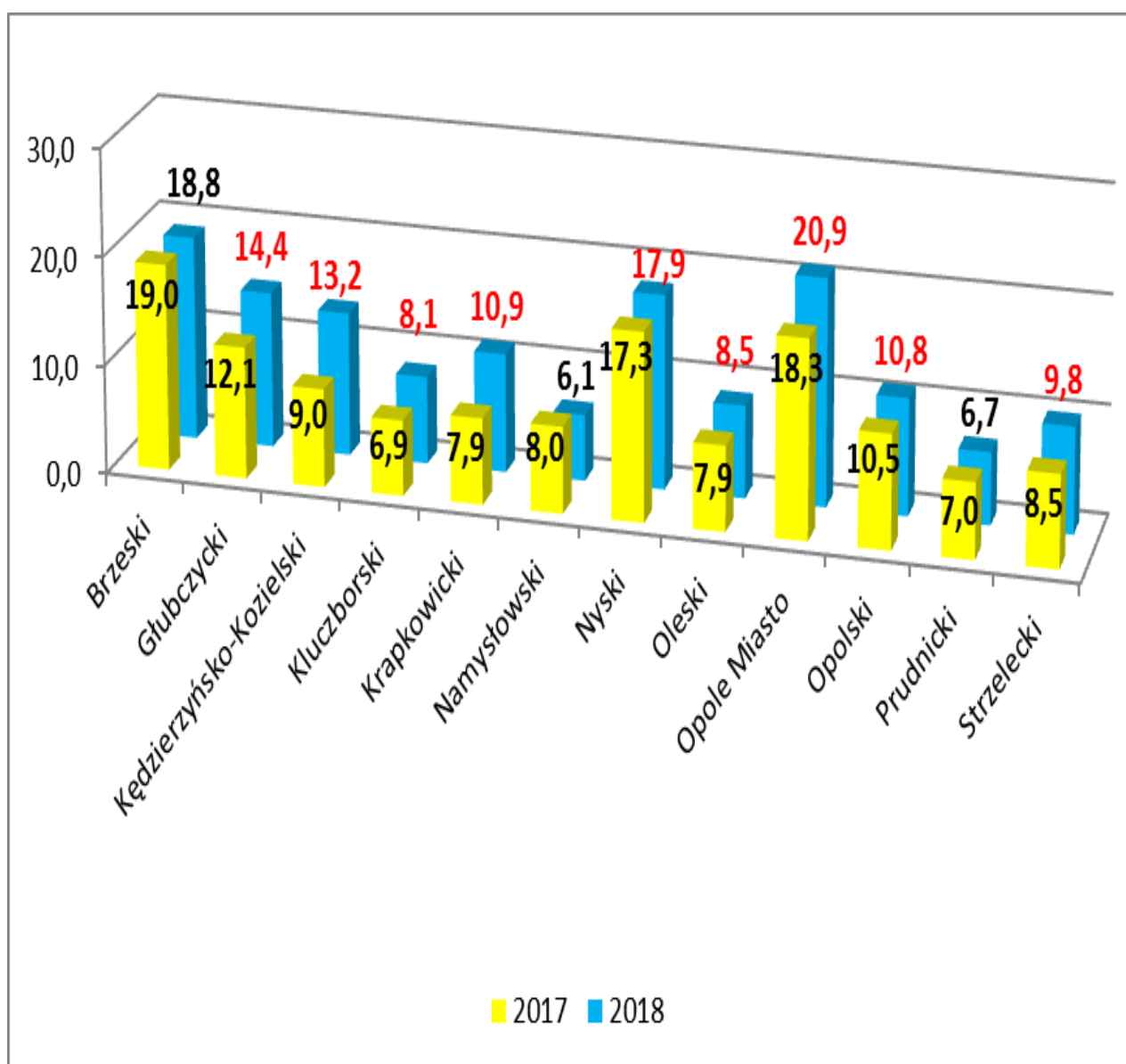
Według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 stanowiącej międzynarodowy system diagnozy nozologicznej obowiązujący także w Polsce, oznaczenia F11-F19 odnoszą się do rozpoznań związanych z używaniem substancji psychoaktywnych innych niż alkohol. Poniżej zilustrowana została liczba leczących się mieszkańców województwa opolskiego z tymi rozpoznaniem. Uwagę zwraca bardzo duże zróżnicowanie takich osób w podziale na powiaty na 10 tys. ludności.

Wykres 6. Mieszkańcy województwa opolskiego lecący się w lecznictwie psychiatrycznym oraz lecący się w podstawowej opiece zdrowotnej z rozpoznaniem F11-F19 z podziałem na powiaty zamieszkania (jedna osoba może wystąpić w kilku rozpoznaniach) wg stanu wynikającego ze zrealizowanych świadczeń za 2017 i 2018 rok.

Źródło: dane przekazane z Opolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego pismem WSOZ.SLS.PSY.401.26.2018.OOW.3.EB z dnia 22 sierpnia 2018 r. oraz pismem WSOZ.SLS.PSY.401.34.2019.OOW.2.EB z dnia 2 sierpnia 2019 r.

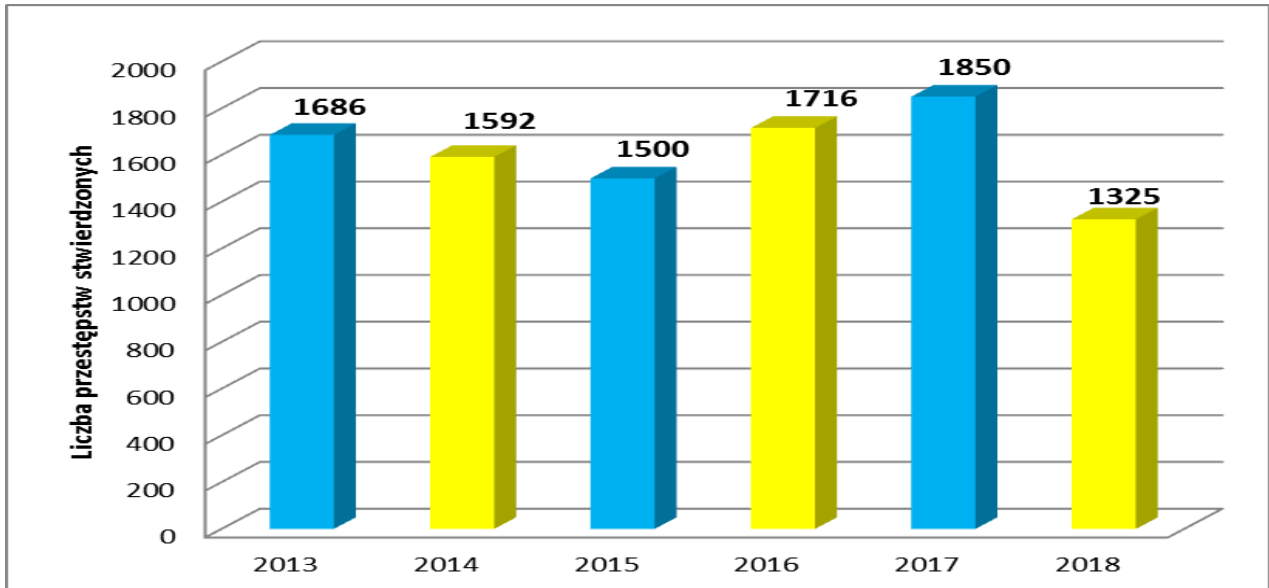
Wykres 7. Mieszkańcy województwa opolskiego lecący się w lecznictwie psychiatrycznym oraz lecący się w podstawowej opiece zdrowotnej z rozpoznaniem F11-F19 z podziałem na powiaty zamieszkania (jedna osoba może wystąpić w kilku rozpoznaniach) wg stanu wynikającego ze zrealizowanych świadczeń za 2017 i 2018 rok na 10 tys. ludności.

Źródło: obliczenia własne w oparciu o dane przekazane z Opolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego pismem WSOZ.SLS.PSY.401.26.2018.OOW.3.EB z dnia 22 sierpnia 2018 r. oraz pismem WSOZ.SLS.PSY.401.34.2019.OOW.2.EB z dnia 2 sierpnia 2019r.

Kolejne prezentowane dane odnoszą się do przestępczości narkotykowej, która stanowi jedno z uwarunkowań działań profilaktycznych.

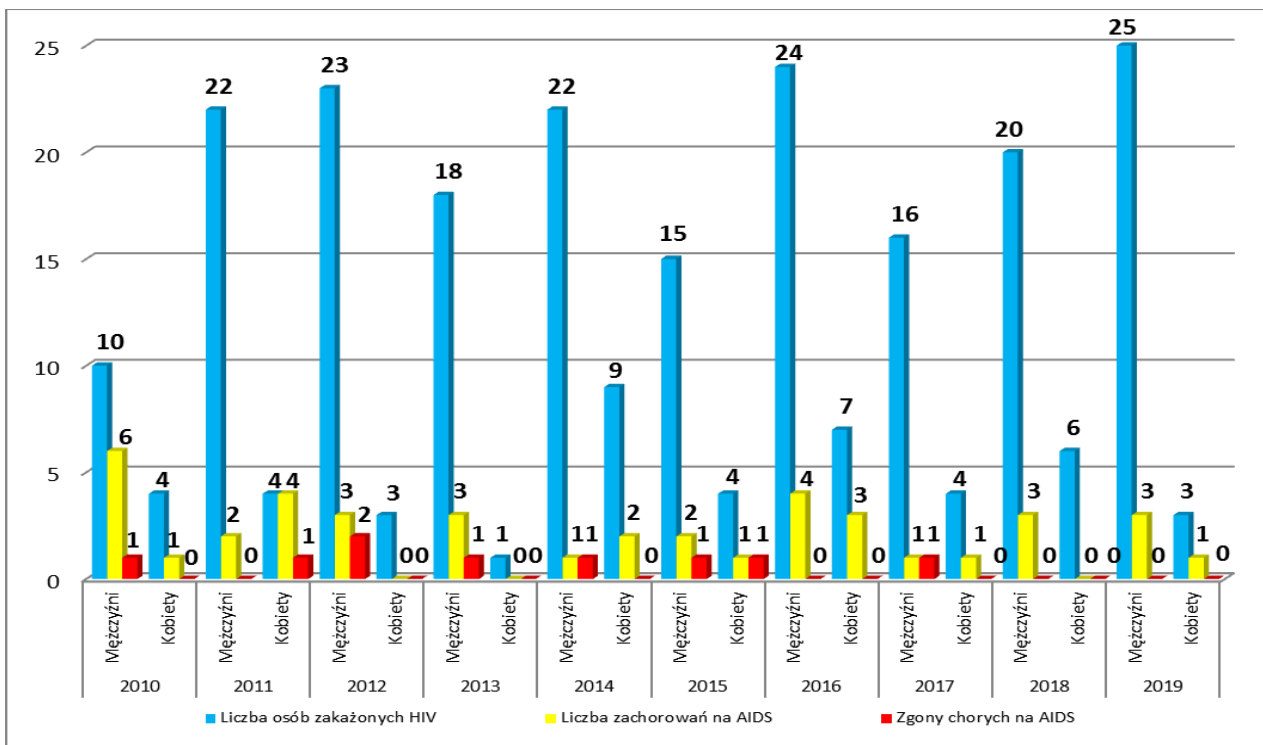
Wykres 8. Liczba przestępstw stwierdzonych przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii na terenie działania Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu w latach 2013 – 2018.

Źródło: Zestawienie w oparciu o dane przesłane pocztą elektroniczną z Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w dniu 03.09.2018 r. oraz dane przesłane z Komendy Wojewódzkiej Policji, nr pism: E-III-WD.502.17.2017.IG z dnia 28.06.2017 r. oraz WK.SOI.062.5.2019 ze stycznia 2019 r.

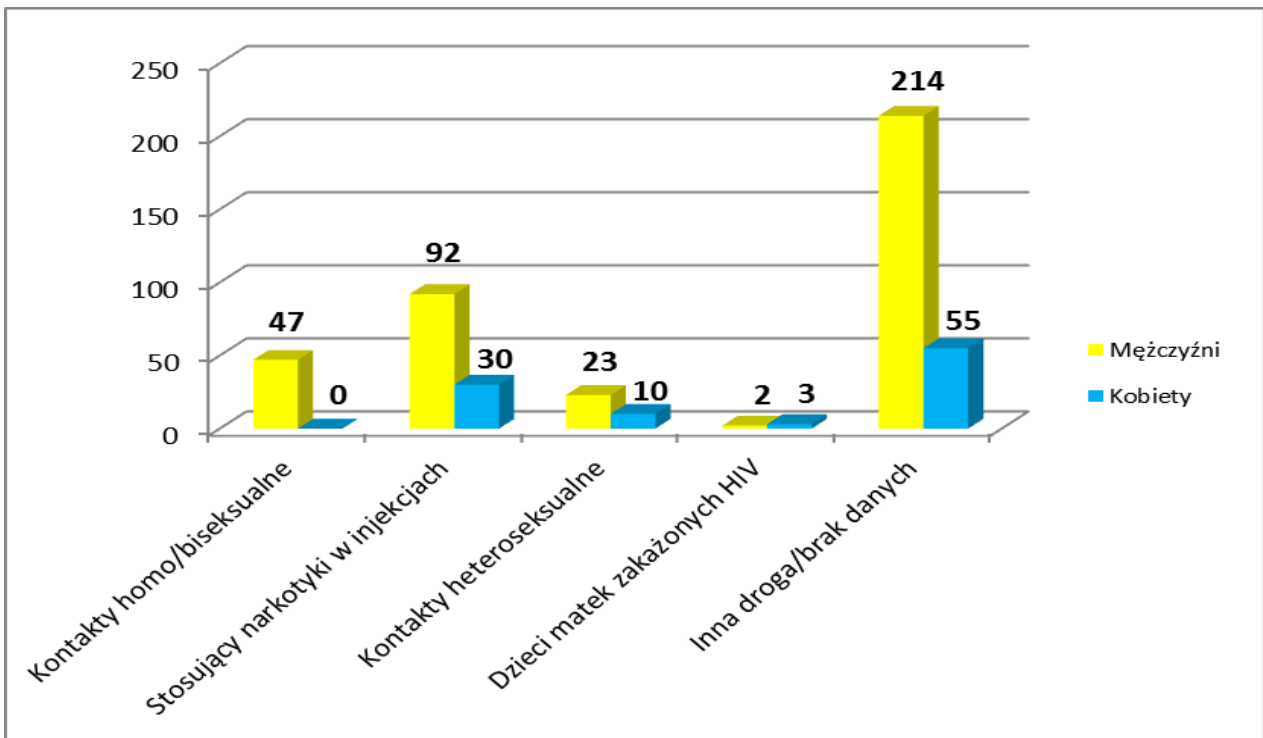
W ramach wojewódzkiego programu przeciwdziałania narkomanii realizowane są zadania dotyczące problematyki HIV/AIDS, stąd też poniżej zaprezentowane są wykresy dotyczące tego zagadnienia.

Wykres 9. Liczba osób zakażonych wirusem HIV, liczba zachorowań na AIDS oraz liczba zgonów chorych na AIDS, z rozbiciem na płeć w latach 2010-2019.

Źródło: dane przesłane przez Oddział Epidemiologii WSSE w Opolu pismem nr OPZ.966.22.2017 z dnia 26.06.2017 r. oraz pochodzące ze sprawozdań kwartalnego rozsyłanego przez WSSE pocztą elektroniczną.

Wykres 10. Zakażenia HIV wg prawdopodobnej drogi transmisji w województwie opolskim od 1986 r. do 31.12.2019 r.

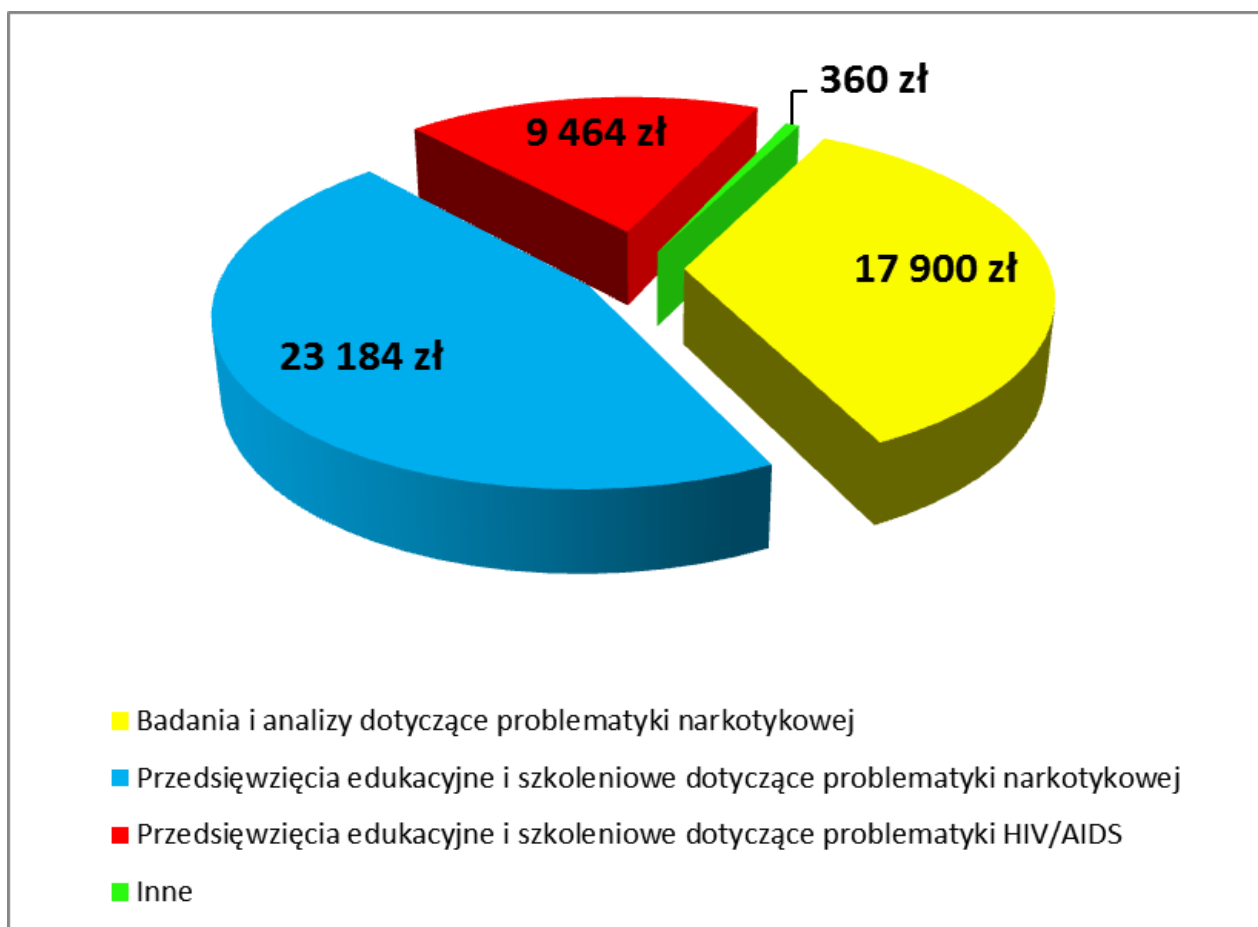
Źródło: dane przesłane przez Oddział Epidemiologii WSSE w Opolu – sprawozdania kwartalne rozsyłane pocztą elektroniczną

1.2 Realizacja działań

1.2.1 Wstęp

W 2019 r. na realizację Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2025 wydankowano z budżetu województwa opolskiego kwotę **50.907,93** zł. Wydatki te pod względem merytorycznym podzielone zostały na trzy bloki tematyczne wskazane na poniższym wykresie. Wydatki były mniejsze od zaplanowanych ze względu na związane ze strajkiem nauczycieli odstępnie od realizacji „Projektu badawczego Europejski program badań ankietowych w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków (ESPAD). Badania w województwie opolskim – 2019” oraz dostosowanie wydatków na przygotowanie nowych badań zachowań problemowych młodzieży do realnie możliwego i optymalnego pod względem merytorycznym tempa prac zespołu badawczego.

Wykres 11. 2019 r. – kwotowy podział wydatków programu przeciwdziałania narkomanii.

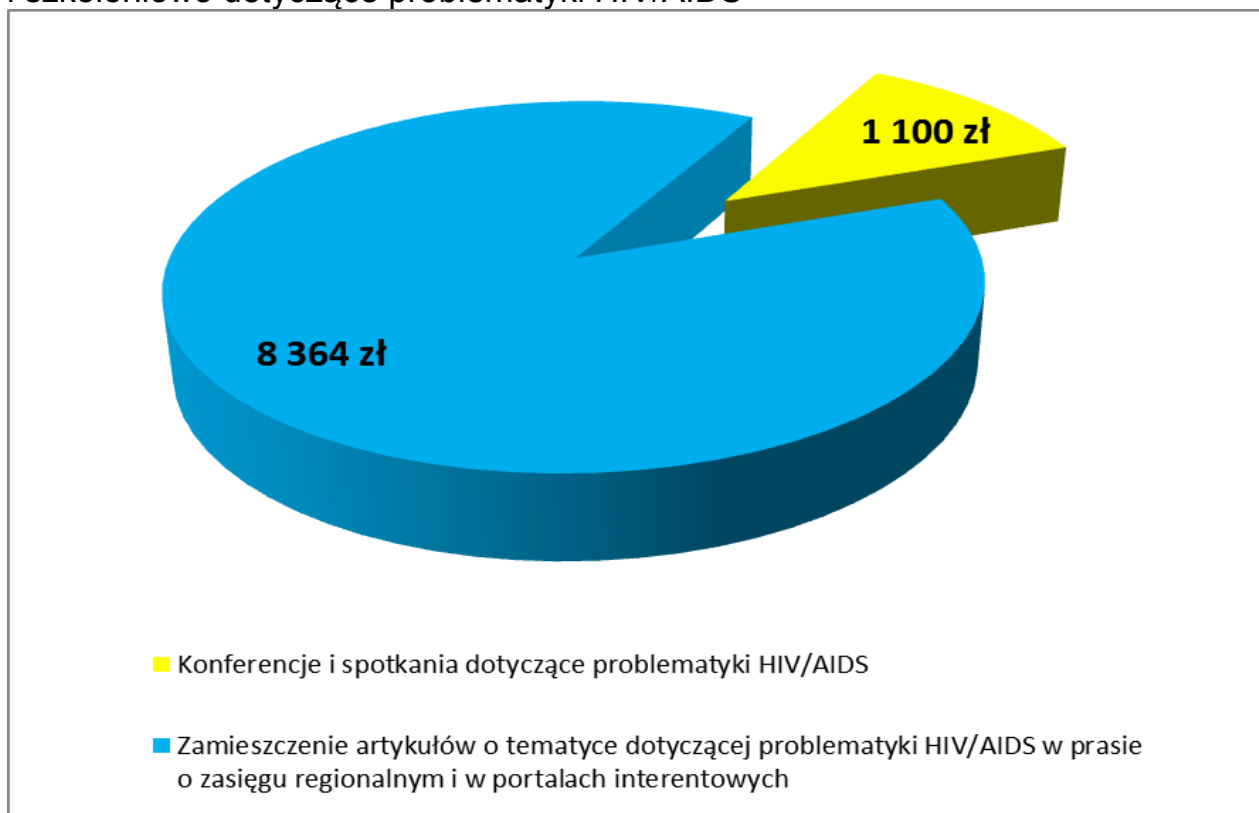
Jeden ze wskazanych wyżej bloków tematycznych dotyczył specyficznego obszaru jakim jest problematyka HIV/AIDS. Wydatki w tym bloku wynosiły **9.464 zł**, tzn. **18,6%** ogółu wydatków Programu.

Kolejny blok tematyczny, to przedsięwzięcia edukacyjne i szkoleniowe dotyczące problematyki narkotykowej – wydatki **23.184 zł.**, tzn. **45,5%** ogółu wydatków Programu. Badania i analizy dotyczące problematyki narkotykowej, to trzeci blok tematyczny – wydatki **17.900 zł**, tzn. **35,2%** ogółu wydatków.

Działania prowadzone były w oparciu o doświadczenia lat poprzednich i w sposób komplementarny z wojewódzkim programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, np. w zakresie zrealizowanych badań dotyczących aktywności gmin województwa opolskiego w obszarze profilaktyki, jak również szkoleń (drugi blok tematyczny). Przedsięwzięcia edukacyjne i szkoleniowe realizowane były w ramach obu programów – tzn. programu przeciwdziałania narkomanii oraz programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

1.2.2 Przedsięwzięcia edukacyjne i szkoleniowe dotyczące problematyki HIV/AIDS

Wykres 12. 2019 r. – kwotowy podział wydatków na przedsięwzięcia edukacyjne i szkoleniowe dotyczące problematyki HIV/AIDS

W ramach realizacji wojewódzkiego programu przeciwdziałania narkomanii w bloku tematycznym dotyczącym HIV/AIDS zorganizowana została konferencja „HIV, chlamydia, a Ty” z udziałem około 170 osób - specjalistów oraz studentów psychologii, socjologii i pedagogiki Uniwersytetu Opolskiego a także studentów pielęgniarstwa, położnictwa i kosmetyki Państwowej Medycznej Wyższej Szkoły Zawodowej w Opolu oraz przedstawicieli instytucji powiatowych.

W ramach omawianego bloku tematycznego zostały napisane, zredagowane i zamieszczone w NTO i na portalu nto.pl dwa artykuły o tematyce dotyczącej HIV/AIDS.

1.2.3 Przedsięwzięcia edukacyjne i szkoleniowe dotyczące problematyki narkotykowej

Wykres 13. 2019 r. – kwotowy podział wydatków na przedsięwzięcia edukacyjne i szkoleniowe dotyczące problematyki narkotykowej

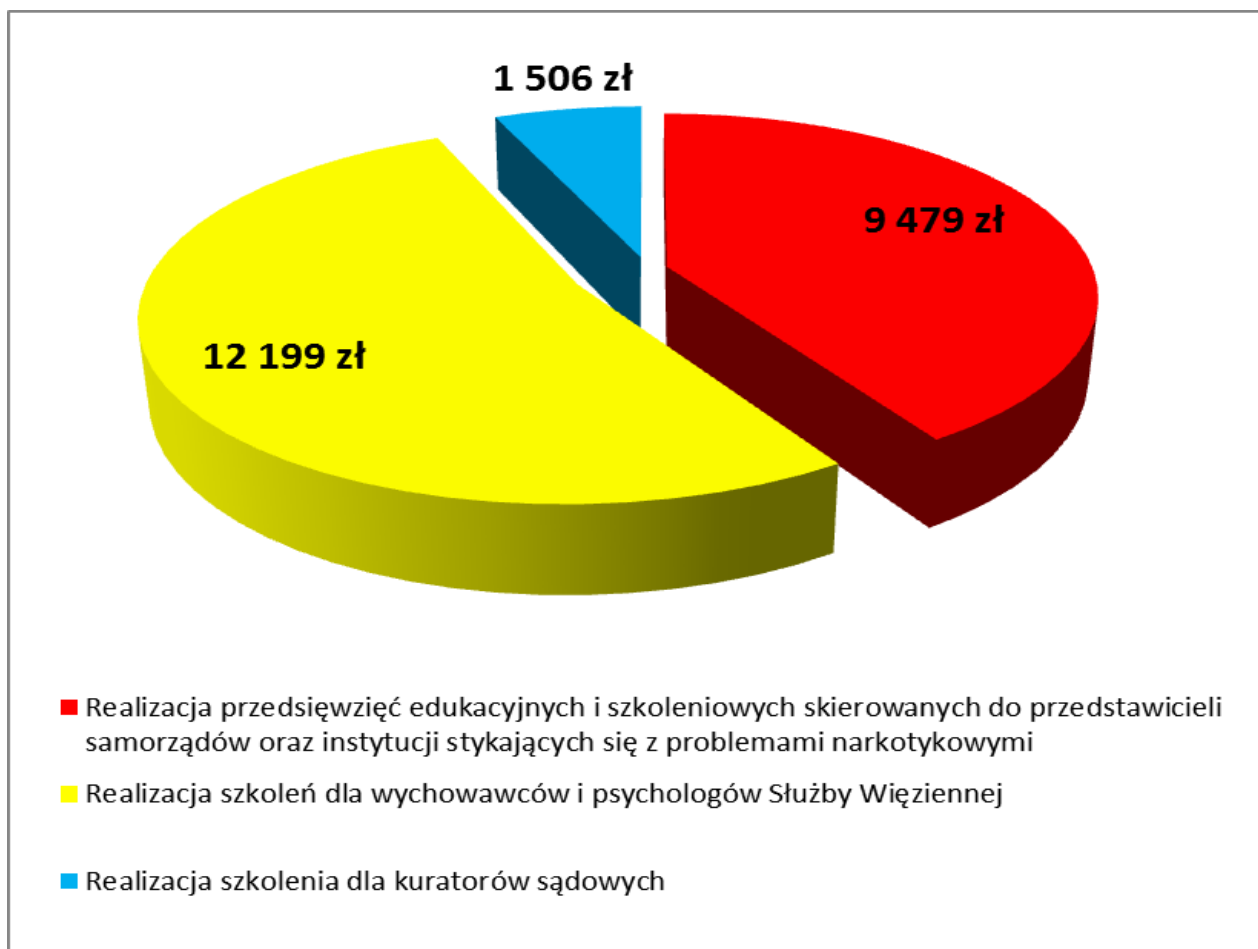

Tabela 1. 2019 r. - kwotowy podział wydatków na szkolenia w obszarze przedsięwzięcia edukacyjne i szkoleniowe dotyczące problematyki narkotykowej wraz z wynikami ewaluacji zrealizowanych szkoleń dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych/uzależnień (skala ocen 1-6).

Lp.	Nazwa zadania	Kwota wydatku	Średnia ocen
1.	Realizacja szkolenia dla kuratorów Sądu Rejonowego w Głubczycach - Uzależnienia behawioralne - zaburzenia nawyków i impulsów (19 uczestników)	1.506,01 zł	5,38

Lp.	Nazwa zadania	Kwota wydatku	Średnia ocen
2.	Realizacja szkolenia „Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych” dla grupy psychologów pracujących w jednostkach organizacyjnych Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Opolu (2 dni, 14 uczestników)	6.968 zł	5,24
3.	Realizacja szkolenia „Kształtowanie kompetencji i umiejętności kadry penitencjarnej w zakresie pracy z osobami pozbawionymi wolności uzależnionymi od substancji psychoaktywnych (narkotyki/dopalacze)” dla grupy wychowawców pracujących w jednostkach organizacyjnych Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Opolu (2 dni, 12 uczestników)	5.231 zł	5,65
4.	Realizacja zajęć edukacyjno-profilaktycznych dotyczących zachowań problemowych dzieci i młodzieży dla pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego (33 uczestników)	645,17 zł	5,45
5.	Realizacja szkolenia „Jak stworzyć i realizować gminny program przeciwdziałania narkomanii - założenia, teoria i praktyka” dla gminnych pełnomocników i koordynatorów programów przeciwdziałania narkomanii, przedstawicieli instytucji stykających się z problematyką narkotykową (3 dni, 14 uczestników)	5.286 zł	5,3
6.	Realizacja szkolenia „Jak stworzyć i realizować gminny program przeciwdziałania narkomanii - planowanie i praktyka” dla gminnych pełnomocników i koordynatorów programów przeciwdziałania narkomanii, przedstawicieli instytucji stykających się z problematyką narkotykową (2 dni, 15 uczestników)	3.308 zł	5,01

W ramach bloku tematycznego dotyczącego szkoleń zrealizowano jedno szkolenie we współpracy z Sądem Rejonowym w Głubczycach, wysoko ocenione na **5,38** punktów (w skali 6 punktowej).

We współpracy z Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej w Opolu przeprowadzone zostały 2 szkolenia dla funkcjonariuszy Służby Więziennej, ocenione na **5,24** oraz **5,65** punktów, co również jest wysokim wynikiem i świadczy o dobrej jakości tych szkoleń.

Zrealizowano również dwa szkolenia dla przedstawicieli gmin według specjalnie przygotowanego programu, ocenione na **5,01** oraz **5,3** punktów.

Nowatorskim przedsięwzięciem, które zasługuje na kontynuację była realizacja zajęć edukacyjno-profilaktycznych adresowanych do rodziców, pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, ocenione na **5,45** punktów.

1.2.4 Badania i analizy dotyczące problematyki narkotykowej

Wykres 14. 2019 r. – kwotowy podział wydatków na badania i analizy dotyczące problematyki narkotykowej.

W ramach tego bloku tematycznego przygotowano ankietę, przeprowadzono badania oraz opracowano raport dotyczący stanu profilaktyki w gminach województwa opolskiego w 2018 r., a także rozpoczęto prace nad przygotowaniem

jakościowych badań dotyczących zachowań problemowych młodzieży uczącej się w województwie opolskim. Zasadnicza część badań młodzieży zostanie przeprowadzona w 2020 r.

1.3 Podsumowanie

Bardzo ważnym zasobem wytworzonym podczas realizacji w ubiegłych latach wojewódzkiego programu przeciwdziałania narkomanii jest wiedza dotycząca różnych aspektów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Zasób tej wiedzy wynika głównie z kontaktów międzyinstytucjonalnych oraz z realizacji działań Programu, w tym przede wszystkim z przeprowadzenia różnych przedsięwzięć badawczych i analitycznych - także w ramach komplementarnie realizowanego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zasób tej wiedzy należy rozwijać i uaktualniać, co jest i będzie realizowane w oparciu o fachową kadrę badawczą pracującą w regionie.

Podejście takie pozwoliło w latach ubiegłych - i pozwoli w przyszłości - na korygowanie realizowanych działań zgodnie z posiadaną wiedzą dotyczącą między innymi problemów i potrzeb. Uzyskane zostało w ten sposób dobre i rozwojowe powiązanie dwóch obszarów realizacji Programu, tj. profilaktyki oraz przedsięwzięć badawczych i analitycznych. Aktywność w obu wskazanych obszarach we współpracy z innymi instytucjami pozostaje jednym z kluczowych elementów realizacji Programu umożliwiającym realizację działań będących odpowiedzią na realnie istniejące problemy w ramach istniejących możliwości, w tym zasobów.

Podobnie jak w roku poprzednim, obok aktywności szkoleniowej, prowadzone były działania medialne w przestrzeni publicznej. Była to aktywność związana z zapobieganiem zakażeniom HIV i zwalczaniem AIDS, która w ostatnich miesiącach 2019 r. we współpracy z Nową Trybuną Opolską (PRO MEDIA Sp. z o.o.) miała charakter realizacji prasowej minikampanii profilaktyczno-edukacyjnej.

Scena narkotykowa w Polsce, jak i w Europie, charakteryzuje się sporą dynamiką zmian. Modyfikacjom ulegają również wzory używania narkotyków. Syntetyczne narkotyki, to jest między innymi tzw. dopalacze, stanowią bardzo poważne zagrożenie. Jedną z odpowiedzi na taką sytuację jest maksymalne uelastycznienie działań podejmowanych w ramach wojewódzkiego programu

przeciwdziałania narkomanii. Ponadto w ramach realizacji w/w Programu wypracowywane są modelowe i wzorcowe działania, które mogą posłużyć jako dobra praktyka będąca inspiracją dla innych instytucji, także w obszarze dotyczącym ochrony zdrowia psychicznego. Takimi działaniami były szkolenia dla przedstawicieli gmin w oparciu o specjalnie przygotowywane programy oraz zajęcia edukacyjno-profilaktyczne dla pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego.

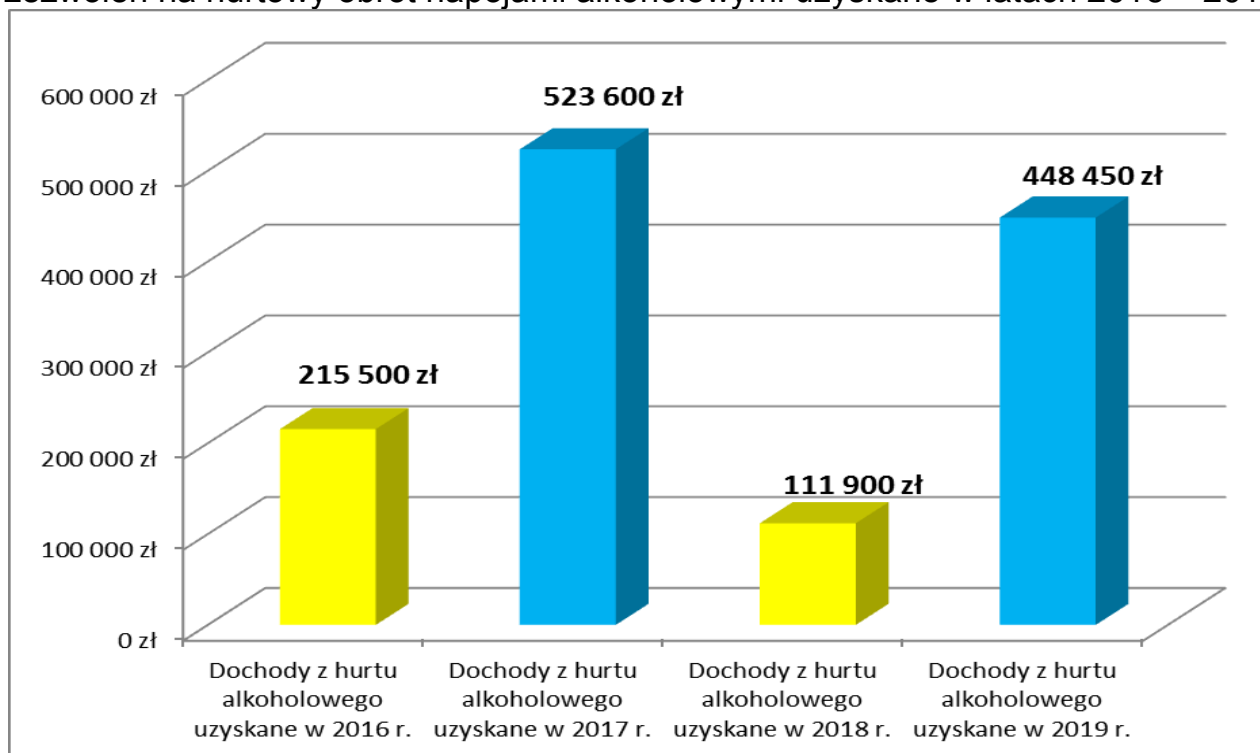
2. Realizacja Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2018-2025 w 2019 r.

2.1 Wprowadzenie i uwarunkowania

2.1.1 Kwestie finansowe

Dochody budżetu województwa przeznaczone na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także na realizację wojewódzkiego programu przeciwdziałania narkomanii, uzyskiwane są z opłat za wydawanie zezwoleń na hurtowy obrót w kraju napojami alkoholowymi do 18% zawartości alkoholu. Zezwolenia te w przypadku województwa opolskiego wydawane są na okres 2 lat - w związku z tym poszczególne podmioty gospodarcze wnoszą stosowne opłaty do budżetu województwa, co dwa lata.

Wykres 15. Dochody budżetu województwa opolskiego z opłat za wydawanie zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi uzyskane w latach 2016 – 2019

Wysokość uzyskiwanych dochodów z hurtu alkoholowego odznacza się dwuletnim cyklem, tzn. na przemian występuje rok z większymi dochodami i rok z mniejszymi dochodami. Dochody z lat 2016-2019 widoczne są na wykresie zaprezentowanym wyżej. Różnice dochodów w poszczególnych latach powodowały w przeszłości problem z planowaniem wydatków na realizację zadań. Różnice dochodów były zbyt duże, by wydatki dokładnie odpowiadały dochodom w danym roku. W związku z tym od 2009 r. stosowane jest rozwiązanie według, którego dochody i wydatki mają być jak najbliższe zbilansowania w okresie dwuletnim. Wskazane zbilansowanie jest utrudnione, bowiem - np. w roku z mniejszymi dochodami (takim jak rok 2014, 2016, 2018 i 2020) większość dochodów z hurtu alkoholowego przypada na końcowe miesiące roku. W 2018 r. wykonanie wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wyniosło 92,46% wydatków planowanych, niestety wpływy budżetu województwa opolskiego z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu wyniosły tylko 53,3% planu. W 2019 r. wykonanie tych wydatków wyniosło 203.511,10 zł, co stanowiło 96,24% wydatków planowanych, natomiast wykonanie dochodów stanowiło 93,93% kwoty dochodów szacowanych do wykonania. W latach 2018-2019 wysokość dochodów w § 0480 szacowanych do wykonania wynosiła 734.000 zł, a wykonanie tych dochodów wyniosło 600.350 zł.

Wysokość dochodów w danym roku jest prognozowana w oparciu o dane dotyczące wysokości sprzedaży napojów alkoholowych dostarczane przez właścicieli hurtowni. W praktyce prognozuje się dochody w oparciu o wysokość sprzedaży sprzed dwóch lat, np. dochody 2019 r. prognozowane były podczas prac nad budżetem latem 2018 r. w oparciu o dane dostarczone przez hurtownię w styczniu 2018 r., których podstawą była wysokość sprzedaży w 2017 r. Tak więc w związku ze zmianami na rynku hurtowego obrotu napojami alkoholowymi możliwe są różnice między dochodami planowanymi, a faktycznie uzyskanymi. Czas uzyskania dochodów w trakcie danego roku budżetowego także stwarza pewne problemy. W roku z większymi dochodami przeważająca część tych dochodów jest uzyskiwana w pierwszym kwartale, ale w roku z mniejszymi dochodami większość wpłat jest dokonywana w ostatnim kwartale roku, co – jak już wskazano - utrudnia dostosowanie wysokości wydatków do dochodów w trakcie roku budżetowego.

Problem mogą stworzyć podmioty gospodarcze, które potencjalnie powinny w danym roku wnieść duże opłaty. Sytuacja, w której takie opłaty lub opłata ostatecznie nie zostaną wniesione, grozi poważnym deficytem dochodów. W pewnym stopniu mieliśmy do czynienia z taką sytuacją w 2018 r.

Wydawaniem zezwoleń dotyczących hurtowego obrotu napojami alkoholowymi zajmuje się Departament Infrastruktury i Gospodarki UMWO.

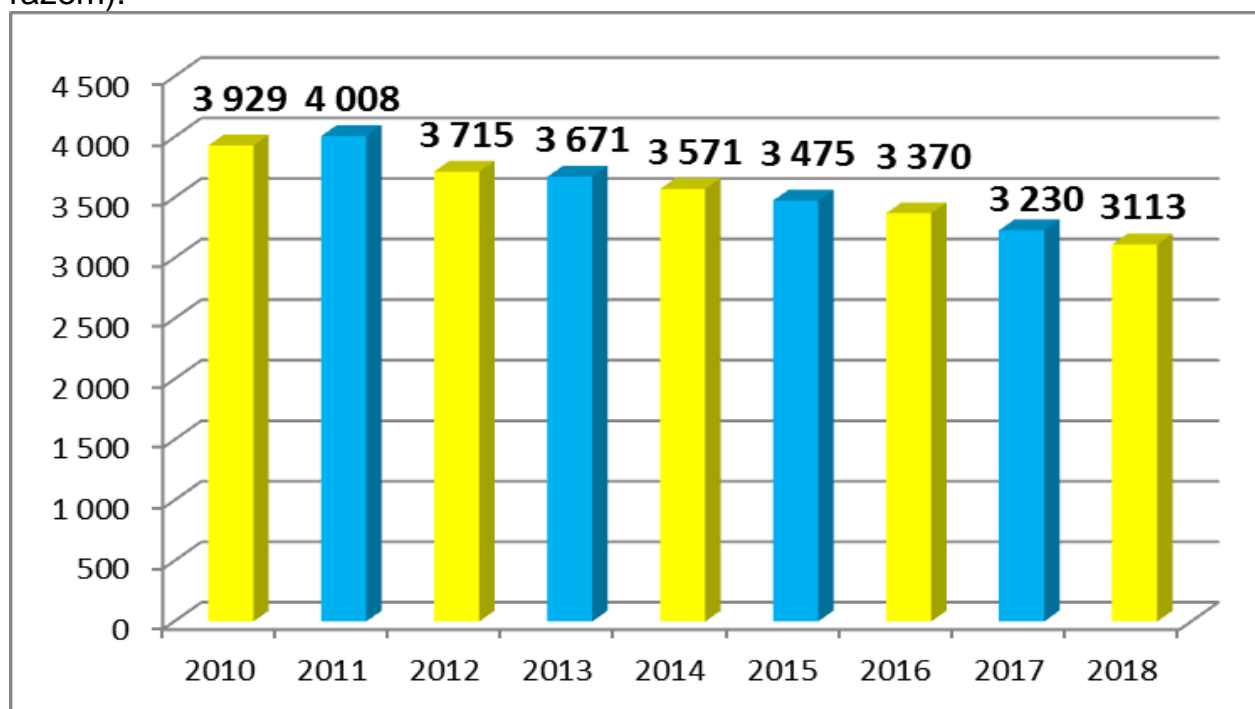
Dochody budżetu województwa opolskiego pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi przeznaczane są również na realizację wojewódzkiego programu przeciwdziałania narkomanii.

2.1.2 Uwarunkowania

Realizacja wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także gminnych programów, odbywała i odbywa się w sytuacji warunkowanej wieloma czynnikami, z których część pozostaje poza sferą realnego oddziaływania samorządów. Dotyczy to na przykład nowo wprowadzanych przepisów prawnych, zmian w branży hurtowego obrotu napojami alkoholowymi i wynikających z nich wysokości dochodów budżetu województwa, czy też zmian profilu i oczekiwań pacjentów leczenia odwykowego.

W przypadku województwa opolskiego od 2012 r. mamy do czynienia z pozytywnym trendem polegającym na zmniejszaniu się liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Według ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w gestii rad gmin pozostają decyzje wpływające de facto na liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Jest to ważne, bowiem liczba punktów sprzedaży wpływa na spożycie napojów alkoholowych - im więcej punktów, tym większe spożycie.

Wykres 16. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie województwa opolskiego w latach 2010 – 2018 (sklepy i lokale gastronomiczne razem).

Źródło : dane PARPA, ścieżka dostępu : www.parpa.pl – Badania i informacje statystyczne – Statystyki – PARPA G1 Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych w Polsce w samorządach gminnych w 2010 roku (i dalsze lata). Link <http://www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki> (i dalej). Data pobrania 5.02.2020 r.

Realizowane we wcześniejszych latach badania młodzieży⁵ wskazywały na wyraźne pozytywne trendy dotyczące zakupów napojów alkoholowych przez młodzież w wieku 15-16 lat. Badania zrealizowane w 2011 r. oraz w 2015 r. wykazały w tym zakresie spadki zakupów bardzo ważne z profilaktycznego punktu widzenia. Ograniczanie nieletnim dostępności do alkoholu, to jedna ze skutecznych strategii profilaktycznych. Wyniki badań wskazują, że sprzedaż napojów alkoholowych osobom nieletnim nie jest normą, czy regułą, a bariery w dostępie nieletnich do alkoholu są coraz powszechniejsze, niezależnie od tego, że przypadki sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim w ogóle nie powinny mieć miejsca.

Jak wskazują badania młodzieży ESPAD zrealizowane w 2015 r. mamy do czynienia z bardzo niekorzystnym dla profilaktyki zjawiskiem, które należy do obszaru destrukcji ról rodzicielskich, a konkretnie polega z jednej strony na przyzwalaniu rodziców na picie napojów alkoholowych przez młodzież, a z drugiej

⁵Wyniki badań Sierosławski Janusz, *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w województwie opolskim w 2011 r. Europejski program badań ankietowych w szkołach ESPAD*, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2011 r., badanie sfinansowane przez Samorząd Województwa Opolskiego; wyniki badań Sierosławski Janusz, *Europejski program badań ankietowych w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków (ESPAD). Badania w województwie opolskim 2015. ESPAD*, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, badanie finansowane przez Samorząd Województwa Opolskiego – w tekście jako badania ESPAD.

na nie stawianiu jasnych zakazów w tym zakresie. Przyzwalające odnośnie alkoholu postawy i zachowania rodziców mają bardzo destrukcyjny wpływ na zachowania dorastających dzieci oraz na skuteczność działań profilaktycznych. Proalkoholowe postawy i zachowania rodziców stanowią jedno z najpoważniejszych wyzwań dla profilaktyki, wiążą się bowiem z modelowaniem postaw i zachowań młodych ludzi.

Używanie przez młodzież napojów alkoholowych, sposoby tego używania, modele picia wynikają między innymi z norm i uwarunkowań środowiskowych, stylu życia nastolatków charakterystycznego dla danych roczników. Występują w tym względzie trendy ogólnopolskie, których odbiciem jest sytuacja w województwie opolskim. Jak wskazują zrealizowane kilka lat temu badania ESPAD, picie napojów alkoholowych w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem było bardzo rozpowszechnione wśród starszych nastolatków, niezależnie od pozytywnego trendu spadkowego zarejestrowanego pomiędzy rokiem 2011 a 2015 wśród młodzieży gimnazjalnej.

W przypadku silnego upijania się młodzieży mieliśmy pomiędzy rokiem 2011 a 2015 – według badań ESPAD - do czynienia ze stabilizacją sytuacji w przypadku starszych nastolatków oraz z wyraźnym pozytywnym trendem spadkowym dotyczącym młodzieży gimnazjalnej.

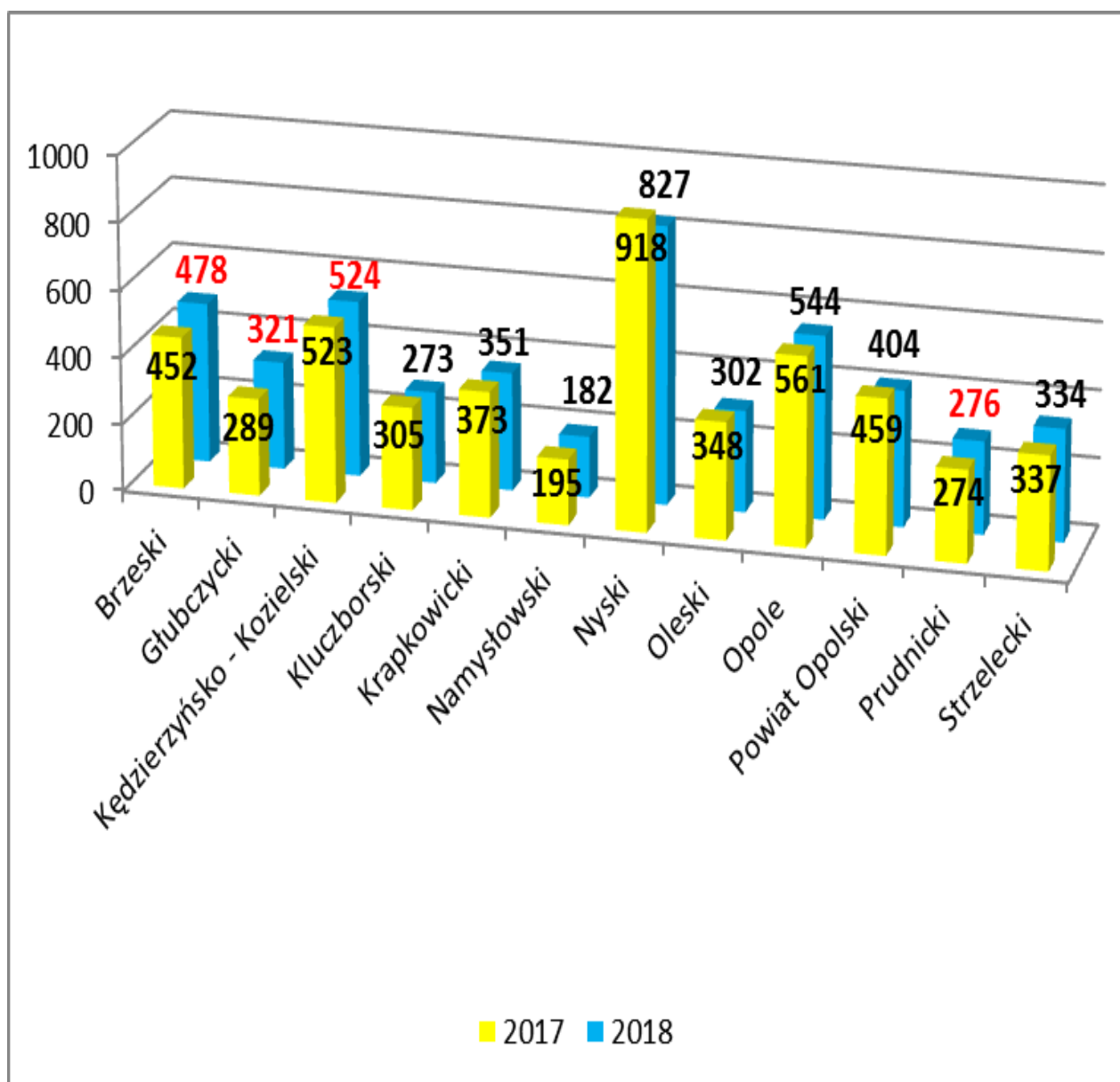
Podkreślmy jeszcze raz, iż obraz używania alkoholu przez młodzież, jaki wyłania się z badań przeprowadzonych w województwie opolskim, jest rezultatem aktualnych w trakcie badań trendów kulturowych w skali makro i dominującego w całym kraju stylu życia i rozrywki młodych ludzi.

Palenie papierosów przez młodzież jest zachowaniem, które będzie skutkowało w przyszłości negatywnymi konsekwencjami zdrowotnymi w przypadku kontynuacji palenia. Wyniki badań ESPAD wskazują na stabilizację trendów w przypadku starszej młodzieży i na wyraźny pozytywny trend spadkowy w przypadku młodzieży gimnazjalnej.

Uzależnienie od alkoholu lub inaczej choroba alkoholowa, dotyka nie tylko osób u których występuje jako jednostka chorobowa (zdiagnozowana lub nie), ale także członków rodzin osób chorych. Należy także zaznaczyć, że negatywne konsekwencje zdrowotne i społeczne powoduje również nadużywanie alkoholu. Poniższe wykresy ilustrują zagadnienie od strony liczby osób z rozpoznaniem F10

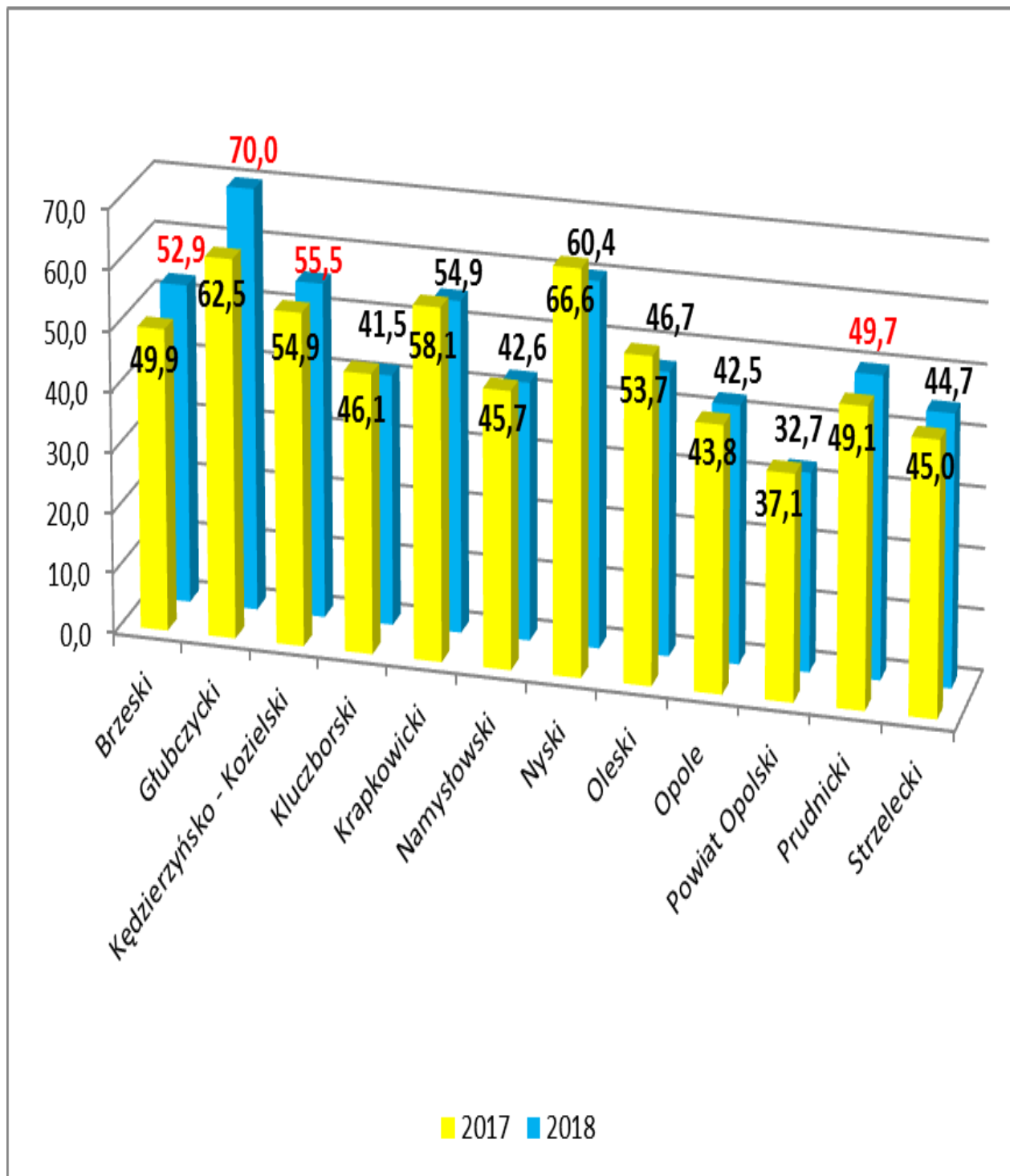
leczących się w lecznictwie psychiatrycznym i w podstawowej opiece zdrowotnej w liczbach bezwzględnych i w przeliczeniu na 10 tys. ludności w poszczególnych powiatach województwa opolskiego.

Wykres 17. Mieszkańcy województwa opolskiego lecący się w lecznictwie psychiatrycznym oraz lecący się w podstawowej opiece zdrowotnej z rozpoznaniem F10 (zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu) z podziałem na powiaty zamieszkania (jedna osoba może wystąpić w kilku rozpoznaniach) wg stanu wynikającego ze zrealizowanych świadczeń za 2017 i 2018 rok.

Źródło: dane przekazane z Opolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego pismem WSOZ.SLS.PSY.401.26.2018.OOW.3.EB z dnia 22 sierpnia 2018 r. oraz pismem WSOZ.SLS.PSY.401.34.2019.OOW.2.EB z dnia 2 sierpnia 2019 r.

Wykres 18. Mieszkańcy województwa opolskiego leczący się w lecznictwie psychiatrycznym oraz leczący się w podstawowej opiece zdrowotnej z rozpoznaniem F10 (zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu) na 10 tys. ludności z podziałem na powiaty zamieszkania wg stanu wynikającego ze zrealizowanych świadczeń za 2017 i 2018 rok.

Źródło : obliczenia własne w oparciu o dane przekazane z Opolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego pismem WSOZ.SLS.PSY.401.26.2018.OOW.3.EB z dnia 22 sierpnia 2018 r. oraz pismem WSOZ.SLS.PSY.401.34.2019.OOW.2.EB z dnia 2 sierpnia 2019r., danych Banku danych lokalnych GUS. Link http://stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks (i dalej) - data pobrania 5.02.2020 r.

2.2 Działania

2.2.1 Wstęp

Pod względem merytorycznym realizacja zadań w obszarze problematyki alkoholowej wynika z zapisów „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2018-2025” [dalej : „Program PiRPA” lub „Program”] stanowiącego załącznik nr 2 do „Wojewódzkiej Strategii w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025” przyjętej Uchwałą Nr XIII/138/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 26 stycznia 2016 r. z późn.zm.

W 2019 r. na realizację Programu PiRPA wydatkowano **203.511,10 zł**. Wydatki i zadania merytoryczne Programu PiRPA zostały podzielone w przypadku 2019 r. pięć obszarów wskazanych na niżej zaprezentowanym wykresie.

Wykres 19. 2019 r.- podział kwotowy wydatków na realizację Program PiRPA

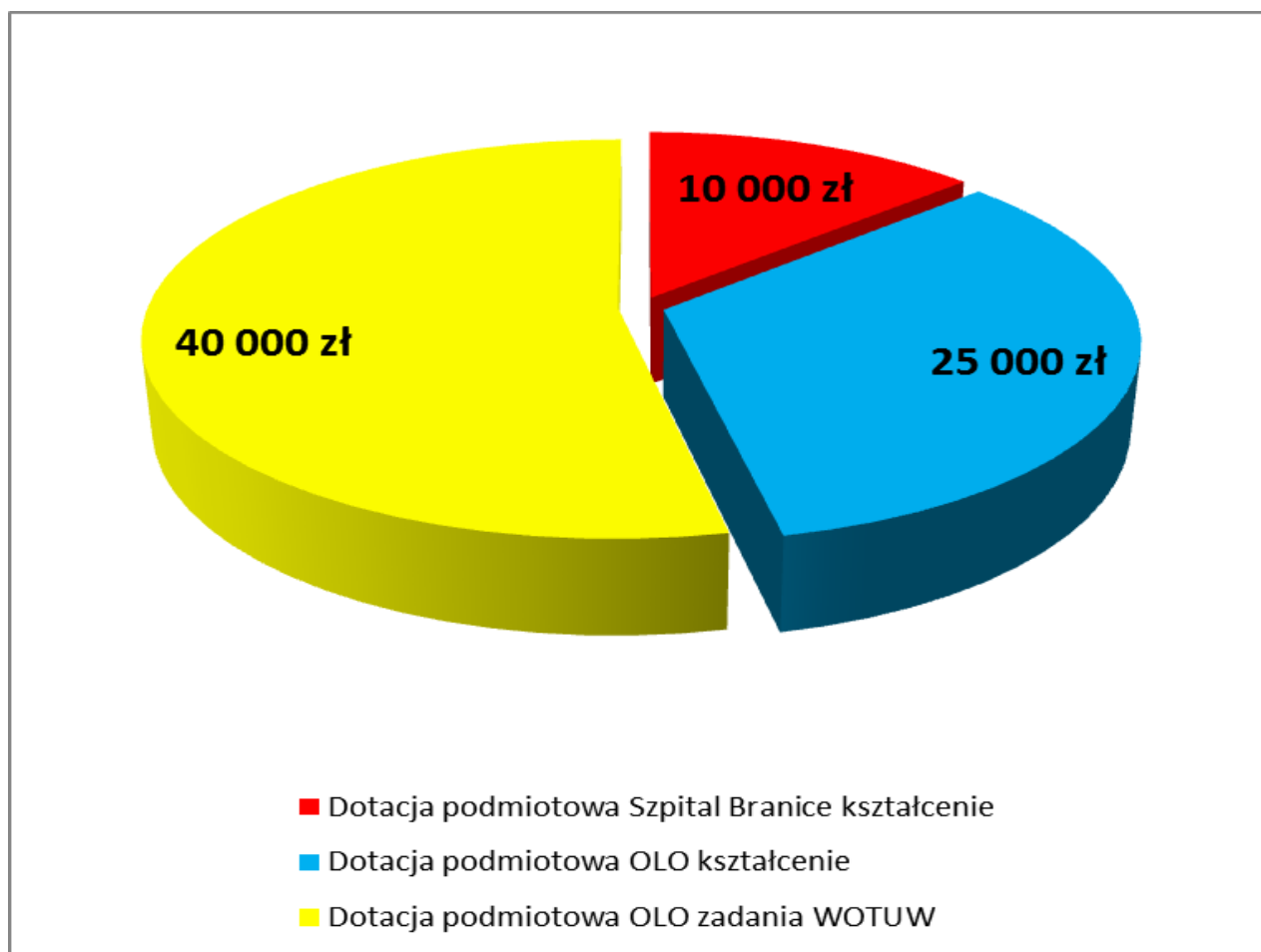

Wydatki w poszczególnych obszarach tematycznych stanowiły następujące odsetki wydatków na realizację całości Programu PiRPA:

- 1) Wsparcie leczenia odwykowego – dotacje – **36,9%** wydatków Programu
- 2) Przedsięwzięcia związane z profilaktyką używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież – **32%** wydatków Programu
- 3) Szkolenia i spotkania robocze dotyczące problematyki alkoholowej i zdrowia psychicznego – **19%** wydatków Programu
- 4) Profilaktyczne przedsięwzięcia informacyjno-edukacyjne w przestrzeni publicznej – **4,9%** wydatków Programu
- 5) Wzmacnianie kapitału społecznego organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze uzależnień – **7,2%** wydatków Programu

2.2.2 Wsparcie leczenia odwykowego - dotacje w 2019 r.

Wykres 20. 2019 r.- kwotowy podział wydatków w obszarze wsparcie leczenia odwykowego – dotacje

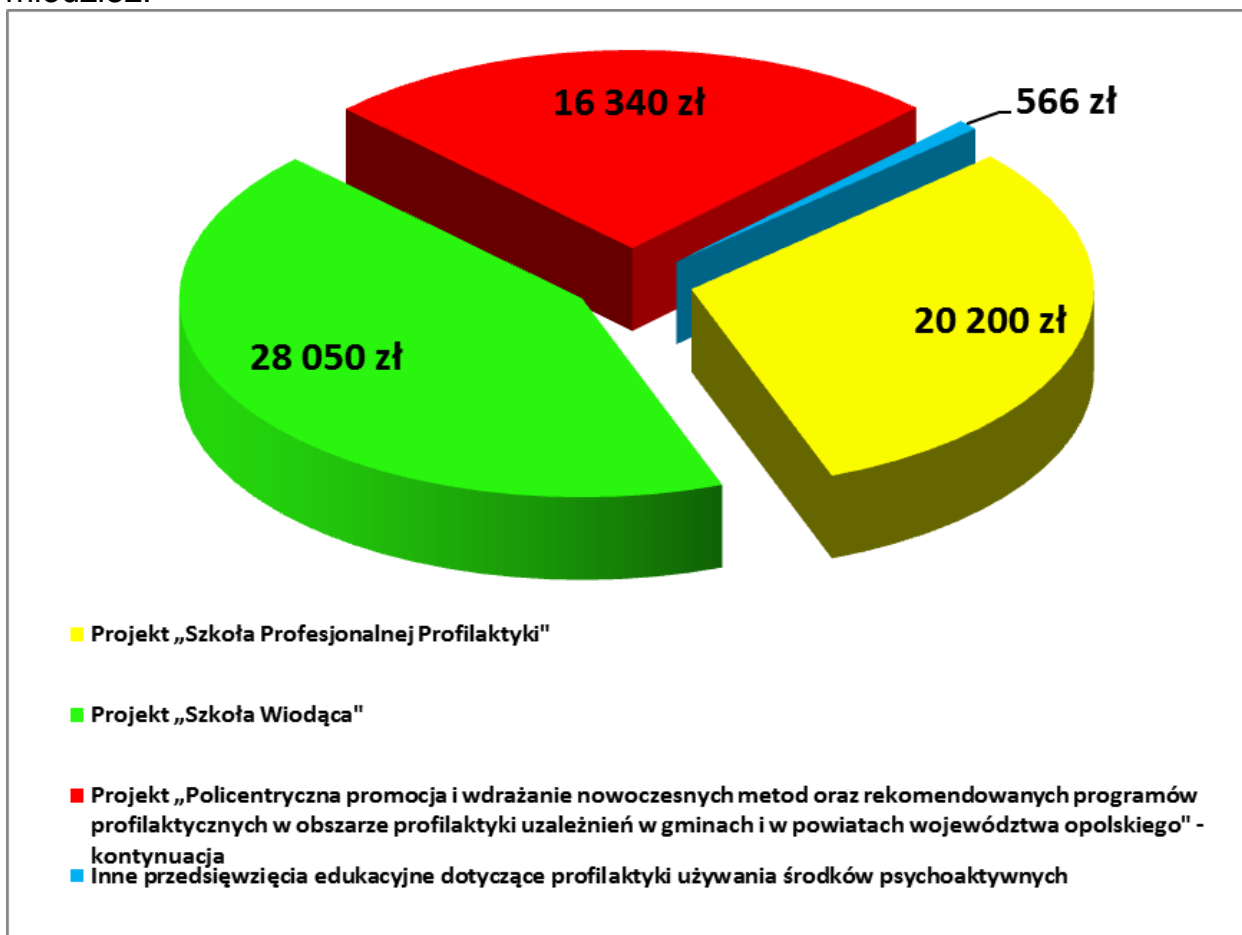
W omawianym obszarze udzielono następujących dotacji:

- 1) Dotacja dla Ośrodka Leczenia Odwykowego w Woskowicach Małych w wysokości **40.000 zł**, przekazana z przeznaczeniem na realizację pozamedycznych zadań Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Opolu⁶. W różnych formach kształcenia i podnoszenia kwalifikacji wzięły udział 33 osoby. Dotacja stanowiła **53,3%** wydatków w obszarze wsparcie leczenia odwykowego - dotacje.
- 2) Dotacja dla Ośrodka Leczenia Odwykowego w Woskowicach Małych w wysokości **25.000 zł**, przekazana z przeznaczeniem na kształcenie i podnoszenie kwalifikacji osób wykonujących zawody medyczne. W różnych formach kształcenia i podnoszenia kwalifikacji wzięły udział 22 osoby. Dotacja stanowiła **33,3%** wydatków w obszarze wsparcie leczenia odwykowego - dotacje.
- 3) Dotacja dla Specjalistycznego Szpitala w Branicach w wysokości **10.000 zł**, przekazana z przeznaczeniem na kształcenie i podnoszenie kwalifikacji osób wykonujących zawody medyczne w Całodobowym Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu B4 oraz w Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych B7. W różnych formach kształcenia i podnoszenia kwalifikacji wzięło udział 9 osób. Dotacja stanowiła **13,3%** wydatków w obszarze wsparcie leczenia odwykowego - dotacje.

⁶ Zadania objęte przedmiotową umową są realizacją zadań wojewódzkiego ośrodka terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 grudnia 2018 r. w sprawie funkcjonowania podmiotów leczniczych sprawujących opiekę nad uzależnionymi od alkoholu (Dz.U. z 2018 poz. 2410).

2.2.3 Przedsięwzięcia związane z profilaktyką używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież w 2019 r.

Wykres 21. 2019 r. – kwotowy podział środków na przedsięwzięcia związane z profilaktyką używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Realizacja projektu „Policentryczna promocja i wdrażanie nowoczesnych metod oraz rekomendowanych programów profilaktycznych w obszarze profilaktyki uzależnień w gminach i powiatach województwa opolskiego” była kontynuacją realizacji przez organizację pozarządową zadania rozpoczętego w 2018 r.

Elementem projektu była realizacja 10 spotkań (lokalnych konferencji) pod nazwą „Lokalna profilaktyka i jej skuteczność – wnioski z badań i rekomendacje w miastach powiatowych województwa opolskiego”. Do udziału w konferencjach zostali zaproszeni przedstawiciele gmin i powiatów, oświaty, ochrony zdrowia, policji, rodziców, organizacji pozarządowych i innych instytucji aktywnych w obszarze związanym z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. W ramach konferencji między innymi przedstawione były dostępne lokalnie rekomendowane programy profilaktyczne, nowoczesne metody oraz profesjonalne

rozwiązania w obszarze profilaktyki uzależnień. Konferencje podlegały procedurze ewaluacyjnej. W ramach projektu opracowano wnioski i rekomendacje dla lokalnych polityk związanych z profilaktyką i promocją zdrowia oraz raport końcowy oparty o zrealizowane działania, w tym o informacje od ich uczestników.

Dwuletni projekt „Szkoła Wiodąca” jest i będzie - w latach 2019-2020 - realizowany przez organizację pozarządową. Jest on realizacją pakietu oddziaływań dla całej szkoły, obejmujących zajęcia grupowe dla uczniów, rodziców i nauczycieli oraz indywidualną pracę z uczniami. Oddziaływania dotyczą różnych zachowań problemowych młodych ludzi, a ich tematykę wybierają sami uczniowie. W ramach projektu przewidywane jest rozpoczęcie procedury udzielania rekomendacji w ogólnopolskim systemie rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dla programu profilaktycznego stworzonego i realizowanego w projekcie. Doświadczenia już zebrane podczas realizacji projektu, wskazały na jego duży potencjał profilaktyczny, stąd też projekt i powstający podczas jego realizacji program profilaktyczny mogą stać się dobrym narzędziem profilaktycznym i dobrym wzorem dla realizacji innych przedsięwzięć profilaktycznych.

Kolejny realizowany przez organizację pozarządową w projekt - „Szkoła Profesjonalnej Profilaktyki” ma trwać dwa lata (2019-2020) i jest specjalistycznym przedsięwzięciem szkoleniowym adresowanym do kadry pedagogicznej szkół ponadpodstawowych. Przewidywana jest realizacja czterech edycji profesjonalnego cyklu szkoleniowego wraz z konsultacjami superwizyjnymi dla osób pracujących z młodzieżą.

2.2.4 Szkolenia i spotkania robocze dotyczące problematyki alkoholowej i zdrowia psychicznego

Tabela 2. 2019 r. - kwotowy podział wydatków w obszarze szkolenia i spotkania robocze dotyczące problematyki alkoholowej i zdrowia psychicznego wraz z wynikami ewaluacji szkoleń dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych/uzależnień (skala ocen 1-6)

Lp.	Nazwa zadania	Kwota wydatku	Średnia ocen
1.	Realizacja szkolenia „Analiza trudnych przypadków w pracy zawodowej kuratorów sądowych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych/uzależnień” (2 dni, 14 uczestników)	5.784 zł	5,8
2.	Realizacja szkolenia „Analiza trudnych przypadków w pracy z osobą pozbawioną wolności uzależnioną od alkoholu” dla psychologów i wychowawców Służby Więziennej (2 dni, 15 uczestników)	5.704 zł	5,5
3.	Realizacja szkolenia „Analiza osobistych trudności w pracy kuratorów sądowych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień/alkoholowych” dla grupy kuratorów sądowych (2 dni, 14 uczestników) – edycja 1	6.036 zł	5,8
4.	Realizacja szkolenia „Analiza osobistych trudności w pracy kuratorów sądowych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień/alkoholowych” dla grupy kuratorów sądowych (2 dni, 15 uczestników) – edycja 2	6.360 zł	5,87
5.	Realizacja szkolenia „Analiza osobistych trudności w pracy wychowawców Służby Więziennej związanej z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień/alkoholowych” dla wychowawców Służby Więziennej (2 dni, 14 uczestników) – edycja 1	6.049 zł	5,25

Lp.	Nazwa zadania	Kwota wydatku	Średnia ocen
6.	Realizacja szkolenia „Analiza osobistych trudności w pracy wychowawców Służby Więziennej związanej z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień/alkoholowych” dla wychowawców Służby Więziennej (2 dni, 14 uczestników) – edycja 2	5.606 zł	5,73
7.	Realizacja szkolenia dla kuratorów Sądu Rejonowego w Głubczycach - Uzależnienia krzyżowe i multiuzależnienia (22 uczestników)	1.563,47 zł	5,56
8.	Realizacja szkolenia dla kuratorów Sądu Rejonowego w Głubczycach - Przemoc i używanie środków psychoaktywnych/alkoholu (20 uczestników)	1.592,96 zł	5,58

Przeprowadzone w 2019 r. szkolenia poddawane były anonimowej ocenie z udziałem ich uczestników. Były to szkolenia organizowane dla bardzo wymagających pod względem merytorycznym grup zawodowych, tj. psychologów i wychowawców Służby Więziennej, a także zawodowych kuratorów sądowych, m.in. zajmujących się problematyką nieletnich oraz przemocy w rodzinie. Zrealizowane szkolenia uzyskały bardzo wysokie oceny, ich zestawienie zaprezentowane jest w tabeli powyżej.

Znaczna część zrealizowanych szkoleń koncentrowała się na rozwijaniu własnych zasobów uczestników potrzebnych pracy zawodowej związanej z problemami uzależnień.

2.2.5 Profilaktyczne przedsięwzięcia informacyjno-edukacyjne w przestrzeni publicznej

W ramach tego obszaru tematycznego skoncentrowano się na problematyce HIV/AIDS. W 3 kwartale 2019 r. przygotowane zostały specjalne publikacje prasowe w "Nowej Trybunie Opolskiej", jednocześnie publikowane w portalu nto.pl. Publikacje przygotowane były ze znaczącym udziałem ekspertów, tzn. osób pracujących w instytucjach zaangażowanych w profilaktykę i leczenie zakażeń HIV. Celem publikacji w piątkowych wydaniach NTO było przybliżenie praktycznej

i profesjonalnej wiedzy podanej w przystępnej formie, tj. oddziaływanie edukacyjno-profilaktyczne w najbardziej popularnym dzienniku regionalnym.

2.2.6 Wzmacnianie kapitału społecznego organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze uzależnień

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi zrealizowano współorganizację trzydniowego przedsięwzięcia „Trzeźwość w Rodzinie – 26-lecie Spotkań Trzeźwościowych na Górze Św. Anny” z udziałem około 170 osób. W spotkaniu wzięły udział osoby aktywne w środowiskach trzeźwościowych, tzn. zarówno osoby, które doświadczały problemów z własnym pićciem napojów alkoholowych, jak i członkowie rodzin takich osób.

2.4 Podsumowanie

W roku 2019 kontynuowano trwającą od 2014 r. współpracę z Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej w Opolu polegającą na realizacji różnych przedsięwzięć szkoleniowych. Kontynuacja współpracy w zakresie podnoszenia kwalifikacji dotyczyła także Sądu Okręgowego w Opolu oraz Sądu Rejonowego w Głubczycach. W ramach tej współpracy zorganizowano cykl szkoleń dla kuratorów sądowych dotyczący profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych/uzależnień. Współpraca z wymienionymi instytucjami w zakresie podnoszenia kwalifikacji będzie kontynuowana w 2020 r.

Podobnie jak w latach poprzednich wojewódzkie podmioty lecznictwa odwykowego otrzymywały wsparcie finansowe przeznaczone na kształcenie i podnoszenie kwalifikacji osób wykonujących zawody medyczne, co jest istotne dla jakości i skuteczności realizowanej terapii i będzie kontynuowane w następnych latach.

W 2019 r. rozpoczęła się realizacja dwóch dwuletnich projektów profilaktycznych – Szkoła Wiodąca oraz Szkoła Profesjonalnej Profilaktyki - adresowanych do młodzieży, rodziców oraz do kadry pedagogicznej szkół ponadpodstawowych z województwa opolskiego. W oparciu o doświadczenia i wnioski z tych projektów przygotowane zostaną kolejne przedsięwzięcia profilaktyczne, będące optymalnie możliwą pod względem merytorycznym odpowiedzią na realne i aktualne potrzeby.

Realizacja wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych była i będzie oczywiście komplementarna z realizacją wojewódzkiego programu przeciwdziałania narkomanii, będzie także komplementarna z działaniami podejmowanymi w ramach nowego regionalnego programu ochrony zdrowia psychicznego.